

Årsrapport 2023

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen	3
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Redovisning av resultat	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling.....	6
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	7
3	Övrig uppföljning till kommunledningen	15
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	15
3.2	Ekonomisk uppföljning	16
3.3	Uppföljning av negativ avvikelse mot nämndens ekonomiska mål	19
3.4	Värdering av eget kapital	20
3.5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag.....	20
4	Bokslut	24
4.1	Sammanfattande analys	24
4.2	Resultaträkning	25
5	Styrinformation till nämnden	26
5.1	Uppföljning av nämndens verksamhetsplan och strategier 2023	26
5.2	Systematiskt kvalitetsarbete.....	32
5.3	Ekonomistyrning.....	41
5.4	Lokalförsörjning och kapacitet.....	42
5.5	Intern styrning och kontroll	44
5.6	Uppföljning säkerhetsarbete 2023	48
6	Redovisning av nämndens uppdrag	50

Bilagor

Bilaga 1: Kvalitetsanalys

Bilaga 2: Kunskapsresultat befolkningsperspektiv

Bilaga 3: Kvalitetsberättelse enligt LSS 2023

Bilaga 4: Patientsäkerhetsberättelse 2023 EMI EPI

Bilaga 5: Patientsäkerhetsberättelse 2023 Skolfam

Bilaga 6: Barnbokslut 2023

Bilaga 7: Årsrapport dataskydd

1 Sammanfattning

Det gångna året har till stora delar präglats av anpassning till världsläget både gällande ekonomi med högre inflation och gällande säkerhetsläget. Jämte ekonomi och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete har säkerhetsfrågor av olika slag varit i fokus, både i staden och förvaltningen. Bland annat har systematiken i det förebyggande arbetet med arbetsmiljö och säkerhet förstärkts. Omkring nio tusen medarbetare har därtill genomfört utbildning i hantering av pågående dödligt våld.

Förvaltningen har på alla nivåer behövt anpassa organisationen för att nå en ekonomi i balans. Förutom den direkta påverkan på personal och elever inom kärnverksamheten har arbetet troligen även medfört att flera utvecklingsområden har pausats eller drivits i ett lägre tempo.

Nämnden och organisationen har under året säkerställt åtgärdsplaner för en ekonomi i balans. Det dröjde dock fram till november då nämnden fattade beslut om kraftfullare åtgärder innan åtgärderna gav förväntad ekonomisk effekt. Åtgärder i kombination med sena positiva engångseffekter har bidragit till att förvaltningen når ett resultat som avviker minimalt från budgeterad nivå.

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2023 är en negativ avvikelse på 4 mnkr, vilket motsvarar en avvikelse om 0,04 procent av kommunbidraget.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar dock en negativ resultatavvikelse på 72,3 mnkr. Resultatet förklaras till största del av att bemanningen varit högre än budget. Erfarenheten från 2023 visar på vikten av att alla enheter tidigt anpassar organisation och resursplanering utifrån årets budget för att minska risken för drastiska åtgärder som får negativa konsekvenser för elever och medarbetare.

Behörighet till gymnasiets yrkesprogram för årskurs 9 är totalt sett relativt stabil sett till de senaste tre läsåren men resultaten för de kommunala skolorna är något lägre än föregående år. Andelen elever som uppnår målen i alla ämnen i årskurs 6 är något vikande under de senaste tre åren. Det gäller såväl elever i kommunala som i fristående skolor. Fördjupad analys med fokus på bland annat elevresultat i årskurs 6 för kommunala skolor finns bilagt i Kvalitetsanalys 2023.

Under en treårsperiod har elevantalet i Göteborgs Stad legat relativt stabilt utan större förändringar. Även fördelning av andel elever som valt fristående respektive kommunal huvudman är relativt stabil, med en liten ökning av elever som valt fristående huvudman. Den största elevökningen har skett inom kommunal anpassad grundskola i Göteborg som ökat med 26,8 procent mellan 2021 och 2023.

Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen har minskat med 0,2 procentenheter sedan 2022. Jämfört med år 2022 har den korta sjukfrånvaron minskat med 0,5 procentenheter och ligger nu på jämförbara nivåer med innan Covid-19-pandemin.

Personalomsättningen i förvaltningen har minskat med 1,4 procentenheter jämfört med år 2022. Den minskade personalomsättningen ses som relaterad till snabbt förändrad arbetsmarknad inom välfärdssektorn till följd av kommunernas ekonomiska läge.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

Här beskrivs verksamhetens utveckling utifrån nyckeltal och mått i förhållande till nämndens uppdrag och planering.

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Beskrivning och analys av effektmått gällande kunskapsresultat beskrivs även under avsnitt 2.1 kommunfullmäktiges budgetmål samt avsnitt 5. Styrinformation till nämnden.

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram, hemkommun Göteborg	82,9 %	82,4 %	82,1 %
Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram, kommunala skolor Göteborg	78,4 %	78,3 %	76,9 %
Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram, fristående skolor Göteborg	91,8 %	91,7 %	91,1 %
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen årskurs 6, hemkommun Göteborg	71,7%	71,1%	69,5%
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen årskurs 6, kommunala skolor Göteborg	67,9%	67,2%	66,2%
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen årskurs 6, fristående skolor Göteborg	76,1%	75,7%	73,1%
Elevnärvaro	86,9%	84,2%	87,7%
Elevpengsutveckling netto kommunala skolor (i procent jmf med föregående år)	6,5 %	3,5%	3,7%

Elevnärvaro avser närvarograden av registrerad tid

Elevernas resultat

De samlade måtten över elevresultat för kommunala och fristående skolor samt ur hemkommunsperspektivet baseras på data från Statistiska centralbyrån. Eventuella skillnader från den redovisning som gjordes i delårsrapport augusti 2023 beror på viss eftersläpning i inrapportering.

Behörighet till gymnasiets yrkesprogram för årskurs 9 är totalt sett relativt stabil sett till de senaste tre läsåren men resultaten för de kommunala skolorna är något lägre än föregående år. Andelen elever som uppnår målen i alla ämnen i årskurs 6 är något vikande under de senaste tre åren. Det gäller såväl elever i kommunala som i fristående skolor. Fördjupad analys med fokus på bland annat elevresultat i årskurs 6 (kommunala skolor) finns bilagt i Kvalitetsanalys 2023.

Elevförändringar

Under en treårsperiod har elevantalet i Göteborgs Stad legat relativt stabilt utan större förändringar. Även fördelning av andel elever som valt fristående respektive kommunal huvudman är relativt stabil, med en liten ökning av elever som valt fristående huvudman. Omkring 700 elever från Göteborg går i en kommunal eller fristående skola i andra kommuner medan inflödet av elever från andra kommuner är omkring 400 elever.

Den största elevökningen har skett inom kommunal anpassad grundskola i Göteborg som ökat med hela 26,8 procent mellan 2021 och 2023. Motsvarande ökning har också skett i riket, men med en lägre ökning på 14,4 procent.

Elever i kommunala fritidshem i Göteborg, ökar med 10,2 procent under perioden, fristående fritidshem i Göteborg eller annan kommun ökar med 14 procent. Ökning beror troligen på en återgång till arbetsplatser efter pandemin.

Volymmått samt nettokostnadsutveckling

Mått	2021	2022	2023
Antal månadsanställda	9 771	10 144	9 801
Nettokostnadsutveckling	9,8%	3,3%	5,3%
Antal och andel elever Kommunal Grundskola i Gbg	47 454 (76,5%)	47 634 (76,3%)	47 631 (75,8%)
Antal och andel elever Kommunal anpassad grundskola i Gbg	736 (1,2%)	844 (1,4%)	933 (1,5%)
Antal och andel elever Fristående grundskola i Gbg och övriga kommuner	13 786 (22,2%)	13 951 (22,3%)	14 235 (22,7%)
Antal och andel elever Fristående anpassad grundskola i Gbg och övriga kommuner	34 (0,1%)	33 (0,1%)	34 (0,1%)
Antal och andel fritids elever Kommunalt fritidshem i Gbg	19 199 (31,0%)	20 173 (32,3%)	21 165 (33,7%)
Antal och andel fritids elever Fristående fritidshem i Gbg och övriga kommuner	3 474 (5,6%)	3 762 (6,0%)	3 962 (6,3%)

Antal månadsanställda avser antal anställda på månadslön i december månad. Antal och andel elever redovisade i tabellen visar "befolkningsperspektivet". Andel fritids elever är andel av antal elever total i grundskolan.

Volymmått - siffrorna som redovisas per kalenderår, är ett genomsnitt av antal elever, mars och oktober, som representerar snittet av vår- och höstterminen.

Fördelning i kommunal och fristående skola

Andel elever som går i fristående grundskola, varierar mellan olika kommuner. Det finns också en stor skillnad mellan olika stadier. I Göteborgs Stad är andel som går i fristående skolor 33 procent på högstadiet, 21 procent på mellanstadiet och 15 procent i förskoleklass och lågstadiet tillsammans. Motsvarande siffror för riket är, 21 procent på högstadiet, 16 procent på mellanstadiet, 12 procent inom förskoleklass och lågstadiet tillsammans. Sett till alla grundskoleelever i Göteborgs Stad går 22,2 procent i fristående skola, motsvarande för riket är 15,8 procent.

Anställda

Antalet månadsanställda i december 2023 har minskat med 455 anställda sedan december 2022, vilket motsvarar en relativ minskning med 4 procent. Inom anpassad grundskola har dock antalet anställda ökat med 42 anställda till följd av ökat antal elever. Som följd går det att se en viss trend gällande resursöverföring från grundskola

till anpassad grundskola.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen för helåret 2023 var 5,3 procent vilket motsvarar 482 mnkr. Förvaltningens kommunbidrag, exklusive kompletteringsbudget, 2023 var 5,2 procent högre än 2022.

Nettokostnadsökningen beror främst på att förvaltningen har haft högre bemanning än budgeterat samt ökade kostnader för bemanningen gällande löneöversyn och sociala avgifter. Förvaltningen har även mottagit tillskott i form av kompletteringsbudget, centrala medel för investeringsrelaterade driftskostnader samt sommarlovskort.

Elevpengsutveckling

Den genomsnittliga ökningen av elevpeng netto för kommunala skolor, per år 2021 - 2023, har varit 4,6 procent.

Kulturskolan

Vid delårsrapportering under året har grundskoleförvaltningen redovisat volymmått för antal deltagare i Kulturskolans långa kurser. Detta mått är i nuläget missvisande då de långa kurserna bara är en del av verksamheten. Kulturskolan utvecklas och anpassas till målgruppen vilket bland annat resulterar i fler verksamhetsformer; långa kurser, korta kurser, öppen verksamhet och verksamhet i samverkan med skolverksamheten. Kulturskolan arbetar med att utveckla uppföljningen av antal deltagare vid olika typer av insatser och uppföljningen kommer att återspegla detta.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

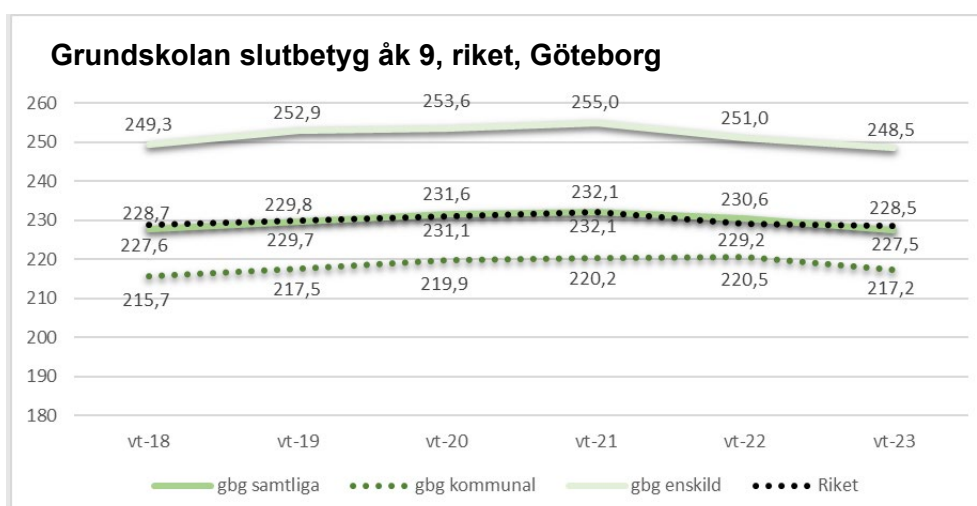
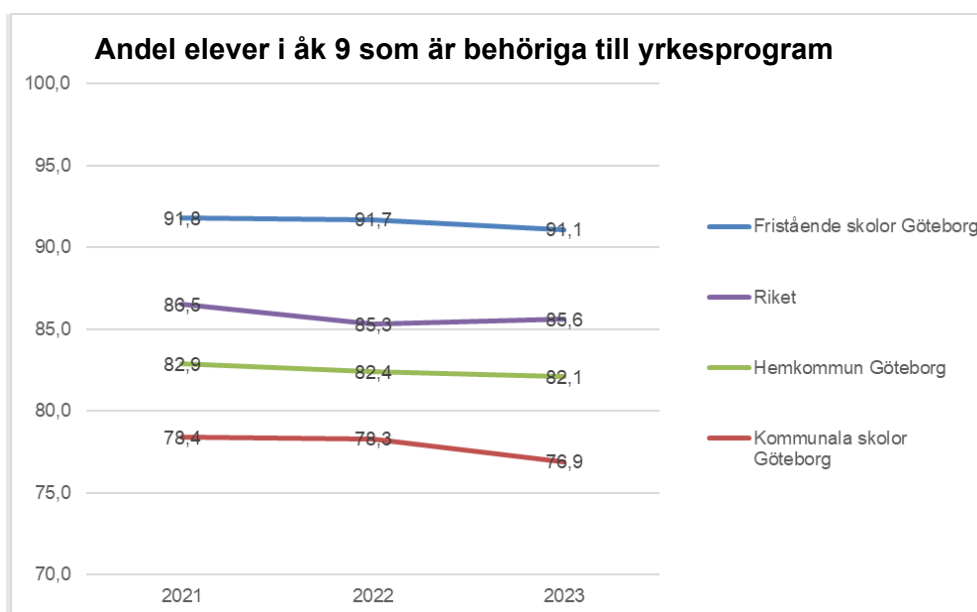
Grundskolenämnden har inga väsentliga avvikelser att anmäla.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

I följande avsnitt beskrivs arbete och resultat av de mål från kommunfullmäktige som grundskolenämnden har ansvar för eller bidrar till.

2.2.1 Fler elever ska nå gymnasiebehörighet i grundskolan och fler elever ska fullfölja gymnasieskolan med godkända betyg.

Förvaltningen ser ingen förbättring av måluppfyllelse gällande gymnasiebehörighet. Gymnasiebehörigheten har legat relativt stabilt de tre senaste åren, både för elever i kommunala grundskolor och i fristående grundskolor. Medan beskrivs gymnasiebehörighet och meritpoäng för elever i Göteborgs Stads kommunala grundskolor och för samtliga Göteborgselever.

Det finns i princip ingen skillnad i snittmeritvärde i årskurs 9 mellan alla elever som går i skola i Göteborg och riket som helhet. Det finns en liten pandemieffekt, något högre meritvärden under pandemin, men meritvärden i årskurs 9 ser nu ut att återgå, till samma nivå som före pandemin. Elever som har valt fristående grundskola, har

betydligt högre meritvärden som grupp, än elever som har valt kommunal grundskola. Andelen grundskoleelever i fristående skola ligger högre i Göteborg än riket, vilket beskrivs i tabellen ovan.

Flickor i åk 9 har högre meritvärden än pojkar i Göteborg. I kommunala skolor har skillnaden minskat mellan könen över tid, då flickornas meritvärden har sjunkit och pojkarnas har ökat. Flickor i kommunal skola i Göteborg ligger på samma nivå som snittmeritvärde för åk 9 i Göteborg samtliga skolor.

Meritvärdet skiljer sig stort mellan stadens olika områden, se bilaga Kunskapsresultat befolkningsperspektiv. Elever boende i Älvsborg hade det högsta meritvärdet våren 2023 med 256,6 meritpoäng. Lägst hade elever i Norra Angered med 177 meritpoäng. Det två områdena skiljer sig åt i socioekonomi såväl som när det gäller föräldrarnas utbildningsnivå vilket troligen är en bidragande orsak till skillnaden i meritvärden. Dessa skillnader tyder på att stadens skolor inte lyckas bidra till ökad jämlikhet och minskad segregation i tillräcklig stor utsträckning.

I utbildningskedjan finns samarbete kring övergångsplaner för att underlätta för elever att lyckas vid övergång från grundskola till gymnasieskola. Under våren 2023 färdigställdes och beslutades planer för övergång från grundskola och anpassad grundskola till gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Arbetet med dessa har skett i samverkan med de båda förvaltningarna. Implementering och uppföljning av planerna sker under läsåret 2023-2024.

I delårsrapport augusti beskrevs insatser inom svenska som andraspråk och matematik. Under hösten 2023 har kompetensutveckling inom svenska som andraspråk erbjudits och stödmaterial har tagits fram. Under 2024 planeras för kompetensutveckling inom matematikdidaktik.

Målet kommer fortsatt att höra till grundskolenämnden grunduppdrag och därigenom fortsatt prioriteras och följas upp genom nämndens ordinarie planering och uppföljning.

2.2.2 Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

Grundskoleförvaltningen har ett stort och komplext uppdrag med många intressenter och målgrupper att ta hänsyn till. Nämndens planering- och uppföljningsprocess har en tydlig struktur som gör det möjligt för både nämnd och förvaltning att basera viktiga beslut på väl underbyggda beslutsunderlag.

Grundskolenämndens resursfördelningsmodell och regler för god ekonomisk hushållning syftar till att skapa goda planeringsförutsättningar som är väl kända så att budgetansvariga chefer nära verksamheten kan fatta kloka beslut. Många enheter har dock inte en ekonomi i balans vilket innebär att verksamheten behöver organiseras på annat sätt för att bli mer resurseffektiv. Grundskolenämnden bedömer att förvaltningen behöver fortsätta utveckla organisation, struktur och kultur för att bli mer resurseffektiv.

Under året har arbetet med att göra kommunikationen med elever, vårdnadshavare, potentiella medarbetare samt övriga intressenter mer lättillgänglig och transparent genom att använda Göteborgs Stads nya webbplats goteborg.se. Den nya webbplatsen har en större anpassning att öka transparensen. Detta innebär att någon inofficiell webbplats har kunnat stängas ner vilket ökar effektiviteten i kommunikation samt ökar transparensen för boende, besökare och näringsliv.

2.2.3 Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Skolan har ansvar för att arbeta aktivt så att eleverna omfattar samhällets gemensamma värderingar. Det pågår en mängd insatser som kan kopplas till målet, både inom skoltid, efter skolan och genom kulturverksamhet. Skolans främsta bidrag till ett jämlikt samhälle är dock att möjliggöra att alla elever får möjlighet att fortsätta till vidare studier och yrkesliv. Utifrån årets uppföljningar av kunskapsresultat bedömer nämnden att skolorna inte tillräckligt väl lyckas kompensera för elevers olika förutsättningar.

Huvudman tillhandahåller flera olika stödinsatser avseende värdegrundsfrågor och delaktighetsarbete bland annat för arbete mot rasism, HBTQI, arbetet med elevråd och Ungdomsfullmäktige. Exempelvis har en digital vallokal för elever i anpassad grundskola tagits fram. Arbete pågår även med att utveckla stöd vid beslut och förändringar för att systematisera bedömningar av barns bästa i enlighet med barnkonventionen. Årligen genomförs utbildningar kring skolornas systematiska värdegrundsarbete till flera av skolans professioner.

I arbetet med att utjämna skillnader i barns uppväxtvillkor bedrivs Skola som arena, Lights on och romsk brobyggarverksamhet på skolor runt om i staden. Här samverkar flera olika verksamheter både från det offentliga, privata och civila samhället för att ge barnen en aktiv fritid och skapa en god dialog mellan skolan och hemmet.

Huvudman har sett ett ökat fokus på trygghets- och värdegrundsarbete i verksamheten. Utbildningar kring värdegrund har lockat fler deltagare än tidigare och flertalet skolenheter har en plan mot diskriminering och kränkande behandling på plats. Antalet åtgärder i planerna som kopplas till diskrimineringsgrunderna har ökat i antal, vilket indikerar en ökad medvetenhet. Grundskolenämnden bedömer att målet nått viss måluppfyllelse.

2.2.4 Alla göteborgare ska ha god tillgång till kultur oavsett i vilken stadsdel de bor.

Inom grundskoleförvaltningens verksamhet erbjuds kulturupplevelser för elever inom ramen för skolverksamheten, men även alla Göteborgs stads barn och unga i åldrarna 6-19 år har möjlighet att ta del av kultur genom Kulturskolans utbud.

Kulturskolan arbetar för ett breddat deltagande och utbud genom att utveckla verksamheten både till innehåll och form utifrån barns och ungas intressen och behov. Verksamhet förläggs på barns och ungas fria tid, på lov och helger och många aktiviteter är kostnadsfria. Insatser görs för att Kulturskolans verksamhet ska bli mer känd. Bland annat har information tagits fram på flera olika språk och en broschyr har skickats ut till samtliga hushåll i Göteborgs Stad där det bor barn och ungdomar mellan 6 och 19 år.

En del i arbetet med att skapa en mer tillgänglig och likvärdig verksamhet handlar om tillgången till ändamålsenliga lokaler. En kartläggning av var Kulturskolan bedriver verksamhet har gjorts och framtida behov har identifierats i en lokalbehovsplan.

Vilka barn och unga som tar del av Kulturskolans verksamhet finns det idag ingen heltäckande bild av då endast deltagande i de långa kurserna registreras. När det gäller

den verksamhetsformen finns det störst antal deltagare i Centrum och lägst antal i Nordost. Från och med januari 2024 ska allt deltagande registreras oavsett verksamhetsform vilket kommer att skapa bättre förutsättningar för uppföljning.

Kultur i skolan

Kultur i skolan erbjuder stöd för kulturuppdraget i form av kulturupplevelser som scenkonst, museielektioner och skolbio och kulturpedagogiska projekt till de kommunala grundskolorna. Hur mycket kulturverksamhet varje elev får ser olika ut och ansvaret för att boka in aktiviteter ligger på skolan. Den statistik som finns att tillgå visar antal besök per område och skola. Det område som bokat in lägst antal kulturaktiviteter i förhållande till elevantal är Hisingen och de som bokat in flest är Centrum. Skillnaden kan vara stor mellan olika skolor inom ett utbildningsområde och också mellan klasser inom en skola. Riktade insatser har gjorts till skolor med lågt kulturdeltagande och medel har avsatts till särskilda insatser i socioekonomiskt utsatta områden.

Kulturskolans utbud har blivit bredare och mer tillgängligt. Förutsättningar för att alla barn 6-19 år ska kunna erbjudas kultur finns på plats. *Kultur i skolan* riktar sina insatser till de områden och skolor som inte själva anmäler sig till det kulturutbud som erbjuds och dessa insatser kommer att följas upp. Framöver finns det möjlighet att rent statistiskt kunna säkerställa att fler barn nås av kultur genom kulturskolan. Grundskolenämnden bedömer därför att det finns goda möjligheter för barn och unga att framgent ta del av kultur.

2.2.5 Segregationen i Göteborg ska minska.

Grundskolenämnden bedömer att det finns flera strategier kopplat till målet men att måluppfyllelsen är lägre än önskvärt. Göteborgs stads program för en jämlik stad 2018-2026 anger riktningen för stadens arbete för minskad segregation. Grundskolenämndens arbete är centralt för både målområdet *Skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor* och målområdet *Skapa förutsättningar för arbete*. Skolans främsta bidrag till att minska segregationen är att möjliggöra att alla elever har möjlighet att fortsätta till vidare studier och yrkesliv.

Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag som innebär att huvudmän ska anpassa resursfördelning, organisation och val av metoder och arbetssätt till elevernas skilda förutsättningar och behov. Grundskolenämndens resursfördelningsmodell syftar till att rikta mest resurser dit behoven är som störst. 81 procent av elevpengen (brutto) fördelas lika för alla skolor beroende på elevantal och resterande 19 procent fördelas utifrån skolans socioekonomiska index. Det socioekonomiska indexet baseras på ett antal variabler, till exempel: utländsk bakgrund, vårdnadshavarnas högsta utbildning, om familjen har försörjningsstöd och antal nyanlända.

I föregående års uppföljningar har nämnden identifierat att det, trots socioekonomisk omfördelning av ekonomiska resurser, krävs andra åtgärder från huvudmannen för att kompensera för de vitt skilda förutsättningar som råder. En av nämndens strategier i verksamhetsplan 2023 syftar att rikta åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden som på ett bättre sätt möter de särskildheter det innebär att bedriva skola i utsatta områden. Grundskoleförvaltningen arbetar utifrån två pilotskolor med målet att hitta nya och mer effektiva former för stöd till skolor där måluppfyllelsen är låg. Två skolor i nordost ingår som pilotskolor.

2.2.6 Göteborg ska vara en tillgänglig stad för alla oavsett funktionalitet.

Grundskolenämnden bedömer att förvaltningen arbetar enligt Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmets har som övergripande syfte att i staden möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning att ta del av mänskliga rättigheter. För programmet har varje nämnd och styrelse preciserat strategier som leder till målen.

Förvaltningen har säkerställt att det finns aktiviteter kopplade till respektive strategi samt upprättade samverkansformer med andra nämnder. Exempelvis arbetar förvaltningen med löpande tillgänglighetsanpassningar av lokaler utifrån behov från elever och medarbetare. Vid nybyggnation av fastigheter, idrottshall och skolgård säkerställs tillgänglighetsanpassning enligt gällande regelverk i samverkan med stadsfastighetsförvaltningen. Grundskoleförvaltningen arbetar även med att stärka och öka deltagandet i valet till Ungdomsfullmäktige gentemot anpassad grundskola, genomföra utbildningar kopplat till framtagandet av skolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling samt genomföra trygghetsenkäter som skolorna kan använda sig av i sitt systematiska värdegrundsarbete.

Förvaltningen strävar efter att kommunikationen i såväl digitala som andra kanaler ska vara anpassad efter olika målgruppers förutsättningar att ta till sig den information de har behov av, genom dels anpassning av språk, översättning samt användande av kanaler och mallar som tillåter syntolkning och annan funktionalitet som möjliggör för mottagare med olika funktionsnedsättningar att ta del av förvaltningens kommunikation. Arbetet har fortsatt och utvecklats under året.

2.2.7 Deltagandet i idrotts- och föreningslivet ska öka bland de grupper som vanligtvis inte är aktiva.

Grundskolenämnden bidrar till målet genom Skolan som arena och Lights On där skolans lokaler öppnas för aktiviteter efter skoltid i samverkan med idrotts- och föreningslivet. På lov och helger får fler barn och unga i området ta del av fritids- och kulturaktiviteter. Det skiljer sig åt mellan skolorna, men erbjuder aktiviteter på många skolor i stort sett varje vardag och en del helger. Syftet med arbetssättet är att erbjuda aktiviteter för att utjämna skillnader. Det är särskilt viktigt att möjliggöra allas möjlighet att kunna och vilja vara med.

I uppföljningen syns att aktiviteterna attraherar en relativt hög andel flickor även om mer behöver göras för att nå målet med en jämn könsfördelning. Idag genomförs exempelvis riktade aktiviteter för endast tjejer där kvinnliga ledare gör att fler flickor vill delta, vilket visas i deltagarstatistiken. Det blir fler som kommer till aktiviteterna allt eftersom dessa blir kända för barnen. Det visar att långsiktigheten och kontinuiteten är viktig för att barn ska delta.

2.2.8 Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.

Förvaltningen arbetar i enlighet med Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas. I syfte att stärka inköpsmognaden i förvaltningen ytterligare har en utredning av

inköpsorganisationen genomförts. Förvaltningen har sett över olika alternativ till organisering i avsikt genomföra mer effektiva och kvalitativa inköp samt beslutat om en organisationsjustering som kommer att påbörjas under hösten 2024.

2.2.9 Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Långsiktigt är den viktigaste insatsen för ett minskat klimatavtryck en god undervisning i enlighet med läroplanernas skrivningar. Läroplanerna för grundskolan och för den anpassade grundskolan lyfter miljöperspektivet, med syftet att ge alla elever grundläggande kunskap och förhållningssätt som värnar såväl närmiljö som människors hälsa och välbefinnande. I detta arbete utgår nämnden från *Grundskoleförvaltningens riktlinje lärande för hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan*. Under 2024 kommer förvaltningens miljöledningssystem fortsatt att implementeras vilket kommer bidra till måluppfyllelse. Förvaltningens kartläggning om verksamhetens miljöpåverkan kommer framgå i delårsrapport mars 2024.

Under 2023 har förvaltningen uppnått det stadengemensamma målet om en fossilfri fordonsflotta. Detta kommer minska klimatavtrycket från förvaltningens tjänsteresor. Dock har förvaltningens tjänsteresor med flyg de senaste åren haft en större klimatpåverkan jämfört med tjänsteresor med den egna fordonsflottan. Inom förvaltningens måltidsverksamhet pågår ett aktivt arbete med att minska klimatavtrycket. Arbetet har lett till mätbara minskningar, bland annat med hjälp av Göteborgsmodellen för mindre matsvinn och utveckling av matsedlar och recept för minskad klimatpåverkan. Det finns även planer för livsmedelsleveranser med elektrifierade godstransporter.

I ett systematiskt miljöarbete ingår kemikaliehantering och ett förebyggande arbete för att minska barn och vuxnas exponering för skadliga ämnen. Ett omfattande arbete är påbörjat med att få till stånd en strukturerad och enhetlig kemikaliehantering, där såväl processen för inköp, dokumentation och rutiner ingår.

2.2.10 Alla göteborgare ska ha en hälsosam livsmiljö.

Långsiktigt är den viktigaste insatsen för en hälsosam livsmiljö en god undervisning i enlighet med läroplanernas skrivningar. Arbetet angränsar även till målet om minskat klimatavtryck och beskrivs i första stycket under 2.2.9

2.2.11 Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

I förvaltningens övergripande handlingsplan för bättre arbetsmiljö har den organisatoriska och sociala arbetsmiljön prioriterats med särskilt fokus på att utsattheten för hot, våld och otillåten påverkan ska minska. Som följd har ett partsgemensamt utbildnings- och dialogmaterial tagits fram tillsammans med Sveriges Lärare om "Förutsättning och förväntningar på skolpersonal uppdrag". Materialet ger ramar och stöd till arbetet för ökad trygghet och studiero samt ger underlag för förebyggande arbete mot hot och våld i skolan. En förebyggande digital utbildning om att hantera konflikter, hot, våld och otillåten påverkan i arbetet har under året upphandlats och implementerats. Där utöver har alla medarbetare inom förvaltningen utbildats i hur man

förebygger, upptäcker och i värsta fall hanterar pågående dödligt våld. Utbildningen har också haft som syfte att stärka förmågan att hantera andra utmaningar kopplat till hot, våld och konflikt.

I övrigt har systematiken i det förebyggande arbetet med arbetsmiljö och säkerhet förstärkts. Till exempel har en gemensam översyn av styrdokument inom säkerhets- och arbetsmiljöområdet genomförts under året. Slutligen har översyn av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete genomförts. I dialog med rektorer och fackliga har en temabaserad överblick av centrala delar i arbetsmiljöarbetet tagits fram som stöd för APT och skyddsorganisation.

Med syfte att skapa goda förutsättningar för samarbete och tillitsbaserat ledarskap har under de senaste åren ett koncept för team- och ledarutveckling genomförts. Insatsen utgår från och stödjer förvaltningens skolenhetsorganisation med samarbetande skolledningsteam som har getts tydliga mandat att ansvara för skolans pedagogiska utveckling och inre organisering. Just nu pågår uppföljning av insatsen i syfte att bedöma behov av justeringar och/eller möjlig breddning av insatsens målgrupper.

Effekten av årets insatser inom arbetsmiljöområdet är svårtolkade utifrån det stora anpassningsarbete som bedrivits för att nå ekonomi i balans. I medarbetarenkät 2023 har dock andelen som inte varit utsatt för hot, våld eller hot om våld i arbetet under det senaste året ökat med en procentenhet. Utifrån att det under året varit ett stort fokus på frågan kan detta ses som en svagt positiv resultatutveckling. Utifrån fortsatt hög andel medarbetare som upplever sig utsatta för hot-och-våld i skolan är detta en fortsatt prioriterad fråga som kommer att bevakas fortlöpande under åtminstone de närmaste åren.

2.2.12 Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.

I arbetet med att minska den arbetsrelaterade ohälsan har förvaltningen fokuserat på de yrkeskategorier som har högst sjukfrånvaro. Förvaltningen har därför startat upp två pilotprojekt inom anpassad grundskola med syfte att testa och utvärdera metoder som förbättrar arbetsmiljön för verksamhetens elevassistenter. Projekten drivs tillsammans med företagshälsovården och är planerade för avslut och utvärdering under våren 2024.

Ett digitalt kompetensutvecklingsprogram har tagits fram med syfte att öka professionaliseringen och förbättra balansen mellan krav och resurser för elevassistenter i samtliga skol- och verksamhetsformer.

Förvaltningen har under 2023 påbörjat ett systematiskt arbete med att minska korttidssjukfrånvaron. Systematiken utgår från att förvaltningens HR-specialister identifierar enheter med särskilt hög korttidsfrånvaro och därefter arbetar nära ansvarig chef för att analysera orsaker och föreslå insatser på grupp eller individnivå. Förvaltningen har beviljats stadeninterna utvecklingsmedel för att stödja arbetssättet. Under pågående anpassningsarbete för ekonomi i balans har det dock varit svårt för såväl stödfunktion som linjeansvariga att prioritera insatsen.

Förvaltningen kan konstatera att den korta sjukfrånvaron minskat med 0,5 procentenheter jämfört med samma mätperiod 2022. Troligtvis förklaras detta i högre grad av generellt förändrade sjukskrivningsmönster efter pandemin än av de insatser som förvaltningen bedrivit under året. Förvaltningens bedömning är att sjukfrånvaron

även fortsättningsvis kommer påverkas av externa faktorer som allmän smittspridning i samhället och generella sjukskrivningsmönster. Utifrån ett mer riktat förebyggande arbete mot de yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro bör dock stadens mål om högst 7 procent sjukfrånvaro kunna nås inom de närmaste två åren.

3 Övrig uppföljning till kommunledning

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Väsentliga personalförhållanden (kommer uppdateras)

	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro (%)	8,1	8,1	7,9
Förvaltningsextern personalomsättning (%)	9,8	10,4	9
Antal årsarbetare	9 412,7	9 809,7	est 9 967

Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,2 procentenheter sedan 2022. Jämfört med år 2022 har den korta sjukfrånvaron minskat med 0,5 procentenheter och ligger nu på jämförbara nivåer med innan Covid-19-pandemin. Motsvarande förändring kan ses i försäkringskassans statistik över uttag av tillfällig föräldrapenning, vilket kan tyda på en viss attitydförskjutning avseende att stanna hemma vid förkylningssymptom.

Personalomsättningen i förvaltningen har minskat med 1,4 procentenheter jämfört med år 2022. På yrkesgruppsnivå är den relativa minskningen störst för handläggare, lärare, fritidsledare och övrig skolpersonal. Den minskade personalomsättningen för dessa grupper ses som relaterad till snabbt förändrad arbetsmarknad inom välfärdssektorn till följd av kommunernas ekonomiska läge. Samtidigt ligger personalomsättningen fortsatt högt inom elevhälsa och skoladministration, vilket troligen kan relateras till hur dessa yrkesgrupper påverkats av de åtgärder som genomförts för att nå ekonomi i balans.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Utveckling HME för grundskoleförvaltningen

	2021	2022	2023
HME - Total	78	78	77
HME - Motivation	79	80	75
HME - Ledarskap	75	74	76
HME - Styrning	79	80	79

Situationen inom HR-området har under året påverkats av att förvaltningens skolområden har haft betydande svårigheter att anpassa bemanning utifrån budget. Året avslutades därför med skarpa förvaltningsövergripande åtgärder såsom anställningsstopp och restriktivitet vid korttidsbemanning. I det korta perspektivet har vidtagna åtgärder möjliggjort ett ekonomiskt nollresultat till priset av en tydlig men tillfällig belastning på skolpersonals-, chefs- och stödfunktioners arbetsmiljö. Det är dock förvaltningens bedömning att svårigheterna att följa den ekonomiska styrningen har bidragit till en negativ medial bevakning av skolsektorn som i sin tur påverkat läraryrkets långsiktiga attraktivitet, vilket synliggjorts i minskat söktryck till

lärarprogrammen inför vårterminen 2024.

I det lokala anpassningsarbete som bedrivits har ledarskap och medarbetarskap satts på prov. Det är därför förstäeligt att HME minskat med en indexenhet. I sammanhanget är det positivt att index för ledarskap ökat med två indexenheter sedan år 2022. En förklaring till det förbättrade resultatet kan vara att flertalet rektorer har prioriterat ett nära ledarskap och ett aktivt deltagande i undervisning och tillsyn för att stödja elever och medarbetare i den utsatta situationen och för att i ord och handling visa på verksamhetens prioriteringar. Detta till trots har årets tydliga fokus på ekonomi och budgetanpassningar medfört en tydlig nedgång för index för motivation och därmed medarbetarengagemanget.

Utifrån att den kommunala sektorn står inför utmaningar avseende både finansiering och kompetensförsörjning är väl fungerande ekonomistyrning, långsiktiga planeringsförutsättningar och stöd till rektors organisering och bemanning av skolan därmed prioriterade fokusområden även under 2024.

Prognoserna för den anpassade grundskolan visar på fortsatt expansion. Förutsättningarna att rekrytera den kompetens som behövs saknas varför kompetensutveckling av såväl speciallärare som elevassistenter behöver intensifieras och kräver långsiktig finansiering. Förvaltningen stödjer därför medarbetare som fortbildar sig mot uppdrag inom skolformen. För varje termin ökar antalet studerande, men trots detta är det inte tillräckligt för att kompetensförsörja verksamheten, vilket innebär risk att förvaltningens grunduppdrag inte kan fullgöras för denna elevgrupp. Kompetensförsörjningsanslaget har därför varit av avgörande betydelse. Att detta under 2024 inte längre är tillgängligt riskerar att få stora konsekvenser för verksamhetens fortsatta kompetensförsörjning. Interna medel behöver därför avsättas i en situation där nämnden har stora ekonomiska utmaningar.

I medarbetarenkät 2023 har förvaltningen fortsatt negativ avvikelse gentemot stadens övriga verksamheter gällande utsatthet för hot och våld. En viss förbättring gentemot 2022 kan dock noteras. Detta troligtvis som resultat av det partsgemensamma utvecklingsarbete som bedrivits inom området under de senaste åren.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultatredovisning i sammandrag

mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	1 070 247	1 051 155	19 092	1 066 569	1 019 554
Kostnader	-10 571 225	-10 395 265	-175 960	-10 085 744	-9 745 442
Kommunbidrag	9 496 823	9 344 110	152 713	9 132 678	8 908 714
Resultat	- 4 155	0	-4 155	113 502	182 826
Eget kapital	150 000			80 000	80 000

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2023 är en negativ avvikelse på minus 4 mnkr jämfört med budget, vilket motsvarar en avvikelse på cirka 0,04 procent

av kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att avvikelsen är inom intervallet för vad som kan klassas som god ekonomisk hushållning.

Utbildningsområdena har vid årets slut ett negativt resultat på minus 72,3 mnkr. Resultatet förklaras till största del av fler heltidstjänster än budgeterat. Under 2023 har skolverksamheten behövt arbeta för att anpassa sin organisation efter beslutad budget eftersom tillfälliga statsbidrag har upphört.

Grundskoleförvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar en positiv avvikelse för 2023 på 68 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras till stor del av; vakanta tjänster bland annat till följd av anställningsprövning, hyror och leasingavtal som ej aktiverats, omvärdering av risker från balansräkningen samt att stadsfastighetsförvaltningen har gjort sin slutliga avräkning på hyresmodellen vilket resulterade i en kreditering av kostnader. Även Måltid, lokalvård och vaktmästeri lämnar ett överskott efter krav på återhållsamhet samt effektiviseringar i enlighet med nämndens beslutade åtgärder. Utan centrala besparingar samt positiva engångseffekter såsom kreditering av kostnader i slutet på året skulle förvaltning inte haft en ekonomi i balans och därmed inte ha en god ekonomisk hushållning.

3.2.2 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall	Budgeterat belopp	Avvikelse
Investeringsrelaterade driftskostnader	84,9	67	-17,9

Kommuncentralt reserverades 100 mnkr för investeringsrelaterade driftskostnader under 2023. Grundskoleförvaltningens sammanlagda kostnader uppgick till 84,9 mnkr för 2023 och kompensation har mottagits för motsvarande 79 procent av kostnaden. Förvaltningen har under året prognosticerat med att inte få full teckning för investeringsrelaterade driftskostnader.

3.2.3 Uppföljning av erhållna statsbidrag

Under 2023 erhöll grundskoleförvaltningen riktade statsbidrag för 584 mnkr, huvudsakligen från Skolverket. I tabellen redovisas belopp och bidragsgivare på de riktade statsbidragen.

Specialdestinerat/riktat statsbidrag	Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2023 (tkr)	Speckod	Bidragsgivare
Likvärdig skola	283 262	9071	Skolverket
Lärlönelyftet	56 009	9044	Skolverket
Karriärtjänster	49 981	9018	Skolverket
Arbetsmiljö och arbetsvillkor, lärare	37 547	9100	Skolverket
Läromedel, nytt 2023	27 059	9090	Skolverket
Lärrassistenter	14 811	9017	Skolverket
Läxhjälp	11 859	9021	Skolverket
Personalförstärkning elevhälsan	8 756	9114	Skolverket
Fortbildning förskolelärare och lärare (sammanslagning av fem statsbidrag fr 1 juli 2023)	8 100	9088	Skolverket
Personalförstärkning speciallärare, nytt 2023	7 772	9090	Skolverket
Förberedande dansutbildning	5 376	9060	Skolverket
Högskolestudier i specialpedagogik VT-23	5 207	9085	Skolverket
Lovskola	3 876	9031	Skolverket
Skolsociala team, nytt 2023	3 242	9133	Skolverket
Papperslösa barn	1 578	9030	Skolverket
Akutskolor	911	9129	Skolverket
Specialpedagogik för lärande	714	-	Skolverket
Fortbildning av förskollärare	521	9088	Skolverket
Läsllyftet i skolan	346	9033	Skolverket
Omsorg på kvällar, nätter, helger	321	9028	Skolverket
Högskolestudier sva & sfi VT-23	259	9088	Skolverket
Lärllyftet	244	9020	Skolverket
Icke folkbokförda elever	216	9030	Skolverket
Praktiknära forskning	120	9110	Skolverket
SIS-medel	4 409	9085	SPSM
VFU-ersättning	6 263	9087	Universitetet
Mjölkstöd	1 954	9086	Jordbruksverket
Utvecklingsbidrag till kulturskolor	6 597	9060	Kulturrådet
Skapande Skola	6 027	9060	Kulturrådet
Litteraturstöd	1 049	9019	Kulturrådet
Asylsökande	26 990	9002	Migrationsverket
Krisberedskap	2 699	9082	MSB

Risk för återbetalning av 20% av statsbidragen elevhälsa, speciallärare, läromedel, arbetsmiljö samt läxhjälp 1,7 mnkr

3.3 Uppföljning av negativ avvikelse mot nämndens ekonomiska mål

Åtgärd/ kommentar	Helårseffekt (tkr)	Planerad effekt 2023		Uppnådd effekt 2023	
		tkr	Års- arbetare	tkr	Års- arbetare
Anpassning av bemanning och förstärkt restriktivitet vid vikarieanskaffning		21 600		26 000	
Anpassningar av skolmatsmenyn		3 000		16 400	

Vid prognosen i mars lämnade förvaltningen en negativ prognos på minus 50 mnkr vilket motsvarar cirka 0,5 procent av förvaltningens budget. Den negativa prognosen berodde främst på högre bemanning än budgeterat inom utbildningsområdena. Åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans togs därefter fram och beslutades av nämnden i maj (Dnr N609-0815/23). Åtgärderna bestod huvudsakligen av minskad bemanning för höstterminen 2023. Förvaltningens bedömning var då att föreslagna åtgärder skulle leda till en ekonomi i balans. Förvaltningens bedömning var även att åtgärderna behövde genomföras tidigt på året för att minska risken för negativ inverkan på elever och medarbetare.

I augusti var prognosen på minus 60 mnkr. Åtgärdsplanerna från maj hade inte gett planerad effekt. Detta föranledde ytterligare och kraftigare åtgärder för att få en ekonomi i balans. Bland annat i form av anställningsstopp och vikariestopp för skolområdena (Dnr N609-0815/23). Att utbildningsområdena inte genomförde åtgärder i tid för 2023 resulterade i stora underskott och begränsade möjligheter till återställande under innevarande budgetår. Åtgärder behövde främst ske där bemanningsökningen varit störst. Åtgärderna bedömdes kunna få negativa konsekvenser för verksamheten, dessa bedömdes dock variera mellan skolområden och verksamhetsformer. Förvaltningen bedömde dock att riskerna var betydligt större om åtgärder inte genomfördes.

Förvaltningen avser att rikta stödjande insatser kring organisering och resursplanering under 2024 för att få en långsiktigt hållbar organisering.

3.3.1 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/ kommentar	Planerad effekt 2024 (mnkr)
Uppdrag om besparing för central förvaltning	4

Förvaltningen avser att inhämta årets underskott på förvaltningscentral nivå under 2024. Förvaltningens avdelningar har i uppdrag att under 2024 lämna ett positivt resultat på 4 mnkr i samband med pågående organisationsöversyn.

3.4 Värdering av eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskolenämnden är 75-125 Mnkr. Kommunfullmäktige har dock fastställt grundskolenämndens egna kapital till 150 mnkr (Dnr 0009/23). Årsbokslutet 2023 visar ett negativt resultat på 4 mnkr.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör uppgå till 190 mnkr vilket skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget. Denna nivå bedöms rimlig för att hantera risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Förändring av elever mellan kommunal och fristående regi, exempelvis på grund av nedläggning av fristående skolor

Förvaltningen ser stora ekonomiska risker inför 2024 varav de mest väsentliga är:

- Anpassning utifrån sent beslut om höjda sociala avgifter.
- Osäkerhet gällande löneöversyn.
- Ej full kompensation för investeringsrelaterade driftskostnader
- Osäkra kostnader för kommungemensamma tjänster under 2024.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2023 ska fastställas till 190 mnkr enligt ovan.

3.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.5.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Förvaltningen har sedan starten 2018 löpande utvärderat system för styrning, uppföljning och kontroll. Nämndens styrning och uppföljning har bland annat granskats av forskaren Lena Lindgren som på kommunstyrelsens uppdrag har utvärderat 2018 års omorganisering av förskola och grundskola. Lindgren konstaterade bland annat att nämndens styrmiljö är mycket komplex med en risk för målträngsel och rekommenderade att man skulle se över mängden mål och uppdrag. Dessa uppföljningar har bland annat föranlett beslut om förändrad organisation, förändrad delegation för individ- och tillsynsfrågor samt att uppdrag från nämnd till förvaltning nu har minskat.

I enlighet med grundskolenämndens arbetsordning har nämnden genomfört en egen utvärdering som bland annat visar att de beslutsunderlag som nämnden får bedöms hålla

hög kvalitet och att planeringsdagarna bidrar till adekvat information och dialog utifrån nämndens uppdrag.

Under 2023 har systematiken för huvudmannens systematiska kvalitetsarbetet utvecklats bland annat genom strukturerade verksamhetsbesök och dialoger där nämnden deltar. Det är ännu för tidigt att utvärdera hur denna struktur kompletterar ordinarie nämndmöten och handlingar.

Grundskolenämnden har fattat beslut om ett antal vägledande principer som handlar om hur skolstrukturen i Göteborgs Stad ska utvecklas. Dessa beslut medför ett långsiktigt förändringsarbete som bygger på att både förvaltning och nämnd tillsammans bidrar till ett organisatoriskt minne och fortsätter att driva förändringsarbete och ta beslut i linje med nämndens grundläggande principer. Därav är det viktigt att nämndens planering och uppföljning bidrar till det organisatoriska minnet, för att styrning uppföljning och kontroll ska fungera.

3.5.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Grundskoleförvaltningen har ett antal övergripande strukturer för att omhänderta synpunkter, erfarenheter och klagomål som en del i kvalitetsarbetet. Några av de mer inarbetade strukturerna är nämndens klagomålshantering, synpunktshantering samt återkommande elevenkäter för elever i årskurs 2, 5 och 9. Huvudman följer löpande upp dessa områden som del i det systematiska kvalitetsarbetet och i förlängningen nämndens planering och uppföljningsprocess.

Utöver strukturen på övergripande nivå hanteras de flesta synpunkter i den dagliga kontakten mellan medarbete samt elever och vårdnadshavare. Möjligheten till elevers delaktighet och inflytande i skolan skiljer sig dock mycket åt mellan skolenheter och är beroende av enskilda vuxna i skolan. Vårdnadshavares delaktighet i sina barns skolgång och en god samverkan mellan skola och hem är också en viktig faktor för att elever ska lyckas och utvecklas väl i skolan. Det krävs fortsatt utveckling av skolornas arbete med elevers delaktighet och samarbete mellan skola och hem. Det finns tydliga skrivningar i skollag och läroplan som syftar till att skapa delaktighet så att elever ska kunna påverka former för sin utbildning. Personalen har därmed ett tydligt uppdrag att omhänderta och nyttja elevernas åsikter och övriga synpunkter som del i verksamhetsutveckling.

Under 2023 har en pilot påbörjats där ett antal skolors lokala inflytandeforum; elevråd och föräldraråd, använts för frågor där huvudmannen behöver perspektiv från elever och föräldrar. Dialoger med vårdnadshavare om införandet av ny lärplattform samt dialoger med elevråd i årskurserna 4–6 med fokus på hur de upplever övergången till mellanstadiet, genomfördes i slutet av året. Det senare är en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och underlag till årets kvalitetsanalys.

Tillsammans med stadsfastighetsförvaltningen antog grundskoleförvaltningen under året en gemensam anvisning för att säkerställa att tjänstepersoner hämtar in elevers perspektiv när staden bygger och utvecklar skolmiljöer. Yrkesgrupper som påverkas av anvisningen har fått en introduktion till vad de nya arbetssätten innebär och förvaltningarna planerar tillsammans för en utbildning för att stärka kompetensen att jobba med barns delaktighet inom ramen för byggprocessen.

Grundskoleförvaltningen har tagit fram en anvisning för att göra bedömningar av barns bästa. Anvisningen syftar till att skapa strukturer för att säkerställa att barns rättigheter

tas i beaktande när beslut ska tas på förvaltningsnivå och nämndsnivå. I arbetet med att bedöma barns bästa kommer barn behöva höras i större utsträckning, det är deras rättighet men deras erfarenheter, åsikter och perspektiv är också en resurs i förvaltningens arbete.

Kulturskolan har ett aktivt arbete med att involvera barn och unga. Arbetet med enkäter och intervjuer är tänkt att ske varje år för att tillsammans med statistik skapa bättre förutsättningar för analys, välgrundade beslut, genomförande och uppföljning av insatser för utveckling av verksamheten.

3.5.3 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

	Kvartal 3 2023	Kvartal 4 2023
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0	0
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	0	0

3.5.4 På vilket sätt har nämnden begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?

Budgetarbetet i grundskoleförvaltningen har sedan förvaltningens start haft en tydlig inriktning från nämnd och förvaltningsledning att prioritera medel till rektor genom att höja elevpengen. För att realisera inriktningen har förvaltningen arbetat aktivt med att effektivisera centralt finansierad verksamhet. Effektiviseringarna som har genomförts har möjliggjort att elevpeng kunnat höjas med 21,5 procent för perioden 2019-2023 under en period då prisindex för kommunal ökat med 17,6 procent. Centrala avdelningar har under samma period indexerats upp med 11,7 procent, vilket har inneburit en effektivisering till följd av lägre tilldelad budget än pris och löneökningar. Förvaltningscentrala avdelningsorganisationens andel av nämndens totala personalkostnader har minskat från cirka fyra procent till drygt två procent sedan förvaltningens start 2018.

Under 2023 har grundskolenämnden haft strikt anställningsprövning av tjänster inom den centrala administrationen och på chefsnivåer över rektor. Som följd av en ansträngd ekonomi har därtill anställningsstopp gällt under delar av året. Detta har medfört att få naturliga avgångar inom den centrala förvaltningen har återbesatts. Undantag har gjorts efter godkännande från nämndens presidium vid några tillfällen. Som resultat har den centrala förvaltningen under hela året legat under budgeterad personalvolym. Vid 2023 års slut lämnar den centrala förvaltningen ett överskott på drygt 15 mnkr jämfört med budget för personalkostnader. Överskottet kan dock inte enbart härledas till anställningsrestriktivitet och anställningsstopp utan beror också på utmaningar i att kompetensförsörja vissa specialistfunktioner vid vakanser. Detta tillsammans med restriktiv hållning har resulterat i positivt ekonomiskt resultat i förhållande till tillgänglig personalbudgeten också föregående år. Denna hanteringsordning har dock påverkat utvecklingsinsatser och troligen även det verksamhetsnära stödet till skolor.

Under hösten 2023 har det i förvaltningen pågått ett utredningsarbete gällande effektiv administration. Utredningen förväntas bli färdigställd första kvartalet 2024. Fokus har legat på att identifiera och tydliggöra brister i flödet mellan central och lokal administration för att föreslå åtgärder för att arbeta effektivare. Att arbeta effektivare kan i detta sammanhang handla om bättre samordning, ta bort aktiviteter som inte är värdeskapande, standardisering och därigenom ska en bättre kvalitet i det administrativa

arbetet. Vidare kommer förvaltningen under våren 2024 genomlysna uppdrag och organisering inom den centrala förvaltningen i syfte att bland annat möjliggöra effektivare resursanvändning och mer effektivt stöd till förvaltningens kärnverksamhet.

Avseende arbete utfört av konsulter utgörs detta främst av extern timbemanning av lärare och annan skolpersonal. Under året har nyttjandet av externa bemanningsföretag kontinuerligt minskat till följd av generella åtgärder för ekonomi i balans och förändrade rutiner inom bemanningsenhet grundskola.

Kostnader för konsulter inom de centrala avdelningarna (exklusive måltid, lokalvård, vaktmästeri och kulturskola) har under 2023 minskat med 42 procent jämfört med 2022, från 1784 tkr till 1042 tkr.

Insats/åtgärd	Effekt/besparing (Tkr)
Anställningsprövning av tjänster inom den centrala administrationen och på chefsnivåer över rektor	15 000
Restriktivitet avseende nyttjande av externa bemanningsföretag till central förvaltning	742

3.5.5 Förslag till justering av kommunbidrag

Kommunfullmäktige beslutade den 25 maj 2023 att stadsmiljönämnden från och med den 1 januari 2024 ansvarar för det långsiktiga huvudmannskapet för Slottsskogsobservatoriet. Finansiering av kostnaden hänskjuts till kommande budgetberedning.

Grundskoleförvaltningen föreslår en överföring av kommunbidrag avseende Slottsskogsobservatoriet om 520,5 tkr från grundskolenämnden till stadsmiljönämnden. Grundskoleförvaltningen skickar ärendet till kommunstyrelsen för hantering i kommande budgetjustering.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Nedan analyseras resultatet per utvalda kontogrupper som har haft betydelse för årsbokslutet.

Bidrag

Högre bidragsintäkter än budget på grund av att försiktighetsprincipen används vid budgetering av statsbidrag. Denna princip används eftersom det finns en osäkerhet i hur stor del av det sökta statsbidraget som beviljas.

Personalkostnader

Ökade personalkostnader i förhållande till budget på grund av fler årsarbetare än budgeterat. Ökningen av årsarbetare, både visstidsanställda och tillsvidareanställda, beror främst på att skolorna inte har anpassat sina verksamheter efter att statsbidragen i samband med covid-19 upphört. Utöver detta ökade bemanningen, och därmed kostnaden, under perioden november 2022 till maj 2023. Åtgärdsplaner har gjorts men inte gett tillräcklig effekt under året. Utöver detta har skolområdena även fått 40 mnkr som är tidigare upparbetat överskott enligt förvaltningens ekonomiska styrprinciper. Skolorna har huvudsakligen använt dessa pengar till att öka bemanningen. Totalt har förvaltningen haft personalkostnader för 561 mnkr mer än budget.

Köp av huvudverksamhet

Högre kostnader jämfört med budget avseende köpta skolplatser på 66 mnkr vilket delvis beror på att det öppnades en ny fristående skola.

Övriga verksamhetskostnader

Högre kostnader än budgeterat på grund av extra inköp av läromedel. Transportkostnaderna har ökat på grund av att drivmedelspriset har ökat. Fastighetskostnader är lägre än budgeterat på grund av en hyreskreditering.

Kommunbidrag

Högre kommunbidrag än budgeterat förklaras av kompletterande budget på 68 mnkr, avropade kommuncentrala medel avseende investeringsrelaterade driftskostnader på 67 mnkr samt sommarlovskort på 17,5 mnkr.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning

	Årets utfall	Budget	Föregående års utfall
Taxor och avgifter	162 872	144 240	150 898
Hyror och arrenden	9 308	3 128	9 348
Bidrag	715 317	756 907	733 680
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	179 943	144 059	159 197
Försäljningsintäkter	2 800	1 745	13 443
Övriga intäkter	7	1 076	2
Verksamhetens intäkter	1 070 247	1 051 155	1 166 568
Lön ersättningar och förmåner	-4 137 501	-4 035 809	-3 970 591
Sociala avgifter och pensionskostnader	-1 831 992	-1 765 947	-1 538 682
Personalkostnader	-5 969 493	-5 408 904	-5 509 273
Lämnade bidrag	-138		-50
Köp av huvudverksamhet	-1 936 425	-1 879 215	-1 877 859
Lokal- och markhyror	-1 211 372	-1 237 962	-1 137 311
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-141 823	-145 967	-207 528
Bränsle, energi och vatten	-110	-15	-72
Kostnader för transportmedel	-5 609	-4 725	-5 382
Köp av entreprenad och tjänster	-414 573	-503 296	-591 686
Övriga verksamhetskostnader diverse	-891 518	-822 329	-756 356
Övriga verksamhetskostnader	-4 601 568	-4 593 510	-4 676 244
Verksamhetens kostnader	-10 571 060	-10 395 265	-10 185 517
Verksamhetens nettokostnader	-9 500 813	-9 344 110	-9 018 949
Kommunbidrag	9 496 823	9 344 110	9 132 678
Verksamhetens resultat	-4 155	0	113 729
Finansiellt netto	-165	0	-227
Resultat	-4 155	0	113 502

5 Styrinformation till nämnden

Under detta avsnitt beskrivs fördjupad information till grundskolenämnden utifrån uppföljning av strategier i verksamhetsplanen, nuläge utifrån det systematiska kvalitetsarbetet, ekonomistyrning, lokalförsörjning, intern styrning och kontroll samt uppföljning av årets säkerhetsarbete.

5.1 Uppföljning av nämndens verksamhetsplan och strategier 2023

Nedan beskrivs det arbete som har skett utifrån nämndens prioriterade strategier i 2023 års verksamhetsplan.

5.1.1 Ökad kvalitet i undervisningen

Satsningar för didaktisk utveckling utifrån skolors resultat och vetenskaplig grund

Under året har grundskoleförvaltningens didaktiska utvecklingsarbete främst fokuserat på ämnena svenska som andraspråk och matematik då elevernas resultat i dessa ämnen legat lågt under en längre tid. Arbetet har inte ännu haft önskvärd effekt eftersom utbildningsområdena haft behov av att fokusera på åtgärder för att nå en ekonomi i balans och därför inte prioriterat alla utvecklingsinsatser.

Under våren genomfördes en genomlysning av ämnet svenska som andraspråk som bland annat visade på att kompetensutveckling inom flera områden behövs och efterfrågas. Under hösten har därför olika typer av stödmaterial tagits fram i samverkan med Center för skolutveckling och Göteborgs universitet. Lärarakademin har också erbjudit kompetensutveckling genom nätverk och mötesplatser. Tillsammans med Center för skolutveckling pågår även planering för kompetensutveckling inom matematikdidaktik. Denna förväntas genomföras under 2024.

I syfte att arbeta mer förebyggande, för att minska behovet av extra anpassningar och särskilt stöd, har strategierna i *Riktlinjen för tillgängliga lärmiljöer* varit vägledande för utvecklingsarbetet inom området. De senaste åren har en mängd insatser gjorts för att skapa och utveckla mer tillgängliga lärmiljöer på skolorna, nedan exemplifieras några.

- Årets rektorsverkstäder har haft fokus på rektors ledarskap i syfte att kunna leda arbetat med tillgängliga lärmiljöer.
- Lärarakademin erbjuder kompetensutveckling för personal i alla skol- och verksamhetsformer i syfte att öka förståelsen kring NPF och utveckla undervisningens kvalitet för att kunna möta elevers olika behov.

Under det kommande året planeras en utvärdering för att se om insatserna har gett önskade effekter.

Öka andelen behöriga lärare

En högre andel legitimerade och behöriga lärare ökar förutsättningarna för en god undervisning. Andelen legitimerade lärare i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och i fritidshem visar små förändringar jämfört med tidigare år. Den tydligaste förändringen är att andelen legitimerade lärare i fritidshem har en stadig positiv trend oavsett skolornas socioekonomiska index. Andel legitimerade lärare i grundskola och anpassad grundskola samt andelen legitimerad förskollärare i högindexskolor sjunker något jämfört med 2022, men är fortfarande högre eller lika hög som 2021.

Skolorna behöver utveckla arbetet ytterligare med att organisera verksamheten så att den legitimerade läraren också är behörig i det/de ämnen som hen undervisar i. På sikt kommer förvaltningen att behöva stödja behörighetsgivande studier eftersom allt fler av de nyexaminerade lärarna endast har behörighet i ett ämne. Samtidigt är det också allt viktigare att vara en attraktiv arbetsgivare för förvaltningens lärare för att minska personalomsättning och skapa en kontinuitet för eleverna. Förvaltningen ser ett mönster där nyexaminerade lärare erbjuds tjänster i skolor med högt socioekonomiskt index och att de lämnar dessa tjänster efter en relativt kort tid. Legitimationsgrad är inte enskilt ett mått på kompetens utan erfarenhet behöver också beaktas för en verksamhet med god kvalitet.

Kompetensförsörjningsanslaget har varit av avgörande betydelse för att andelen legitimerade inom fritidshem och inom den anpassade grundskolan har kunnat öka över tid. Att detta under 2024 inte längre är tillgängligt för förvaltningen riskerar att få stora konsekvenser för den fortsatta kompetensförsörjningen i dessa verksamheter. För att insatsen ska kunna fortsätta behöver därmed interna medel avsättas i en situation där nämnden har stora ekonomiska utmaningar.

Under året har samverkan med externa aktörer stärkts för att stärka förvaltningens kompetensförsörjning. Det har bland annat gällt bildande av en strategisk samordningsgrupp inom stadens utbildningskedja för hantering av samverkan med Göteborgs universitet, samverkan med grundskoleförvaltningarna i Stockholm och Malmö och kompetensförsörjningsplanering på stadennivå.

5.1.2 Tydligare ansvar, styrning och ledning

Skapa förutsättningar för chefer att utvecklas och leda

Den nya skolenhetsorganisationen som implementerades under 2021 syftade till att ge ökad bärkraftighet och göra det enklare att ta ansvar lokalt och att därmed fler beslut skulle fattas närmare verksamheten. En första uppföljningen av den nya skolenhetsorganisationen har genomförts under året. Som följd av uppföljningen och för att skapa tydligare styrning och mer samordnat stöd till förvaltningens rektorer har förvaltningens linjeorganisation förändrats samtidigt som ett utvecklingsarbete för förstärkt processtyrning initierats.

Förvaltningsdirektören har under hösten 2023 samverkat och beslutat om en förändrad övergripande ledningsorganisation för grundskoleförvaltningen. Förändringen trädde i kraft den 1 januari 2024 och handlar i den första fasen om avdelningsorganisationen under förvaltningsdirektör och avdelningstillhörighet för förvaltningens verksamheter och enheter. Under 2024 kommer ett fortsatt arbete ske för att åstadkomma en effektiv

och ändamålsenlig avdelningsorganisation där verksamheter, enheter och funktioner kan komma att justeras inom och mellan avdelningarna. Förändringarna avser inte skolenheternas organisation men syftar till att förbättra styrning och stöd till skolor.

För att stärka förutsättningarna för chefer att utvecklas och leda har en rad aktiviteter genomförts eller påbörjats under året. Till exempel har en strategisk chefsförsörjningsgrupp etablerats med uppdrag att driva strategisk planering, Därutöver har en uppföljning av förvaltningens team- och ledarutvecklingsprogram påbörjats i bred dialog med förvaltningens chefer. Uppföljningsdialogen tyder på att programmet stärker förutsättningarna för tydlighet och gemensamma referensramar kring önskad struktur och kultur i förvaltningens styrning och ledning. I syfte att stärka chefers organisatoriska förutsättningar har också budgetmodellen för fördelning av ledningsresurser setts över och getts ett större fokus på antal medarbetare per chef och antal fysiska adresser inom chefsansvaret.

I medarbetar- och chefsenkäten för 2023 har resultatet för förvaltningens chefer ytterligare förbättrats sedan 2022 års mätning. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) för samtliga chefer har ökat med 2 enheter, från 82 till 84, och ligger nu 6 enheter över index för Göteborgs Stad. Detta trots att förvaltningens chefer har drivit ett omfattande och krävande anpassningsarbete för att nå ekonomi i balans.

Förvaltningen och alla skolområden ska ha god ekonomisk hushållning och långsiktiga planeringsförutsättningar.

Grundskolenämndens resursfördelningsmodell och regler för god ekonomisk hushållning syftar till att ge budgetansvariga chefer i förvaltningen goda planeringsförutsättningar. Under inledningen av året har förvaltningen arbetat med att revidera grundskolenämndens regler för god ekonomisk hushållning. Revideringen bestod av förtydliganden kring hanteringen av underskott som ej inhämtats efter tre år samt vilket stöd rektor ges vid underskott. I juni 2023 antog nämnden det reviderade regelverket (N609-2077/23).

Förvaltningen har under året haft ett utmanande ekonomiskt läge och ser stora ekonomiska utmaningar kommande år. Under året har förvaltningen fokuserat på att stödja rektor med relevanta beslutsunderlag för att säkra ekonomisk balans under 2023.

Förvaltningen såg tidigt under 2023 att 2024 skulle bli ett ekonomiskt utmanande år. I syfte att förbättra planeringsförutsättningarna påbörjades budgetarbetet redan i maj med samtliga chefer i grundskoleförvaltningen. Detta har givit förvaltningens chefer möjligheten att planera långsiktigt både inför 2024 och 2025.

För att kunna möta upp mot de långsiktiga ekonomiska utmaningarna behöver resurseffektiviteten inom organisationen öka och förvaltningen behöver fortsatt utveckla skolstrukturen enligt skolenhetsutredningens principer för att skapa mer bärkraftiga skolor. Skolorganisationen innebär såväl möjligheter som utmaningar för rektor att ta ansvar för sin inre organisation. Det tar tid för en ny organisation att implementeras fullt ut och förvaltningen behöver fortsatt stödja och ansvarsutkräva utifrån rektors nya roll.

Struktur och kultur i det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas och synliggöras

I början av 2023 påbörjades ett utvecklingsarbete för att utveckla, tydliggöra och synliggöra det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Arbetet tog avstamp i en bred förankring i förvaltningens olika stödfunktioner och förvaltningsledning. I juni 2023 antog grundskolenämnden *Grundskolenämndens riktlinje för systematiskt kvalitetsarbete*.

Under hösten har huvudmannens kvalitetsarbete tagit allt tydligare form. Underlaget i delårsrapport augusti användes för att identifiera en fördjupningsfråga för Kvalitetsanalysen 2023. För att bredda och fördjupa analysen, låta olika roller och kompetenser få bidra med sina perspektiv genomfördes workshoppar med olika professioner och även elever. (Vad detta arbete gav kan läsas i bifogad Kvalitetsanalys.) Kvalitetsanalysens slutsatser kommer att finnas med som underlag in i arbetet med verksamhetsplanering framgent.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete fortlöper nu vidare utifrån den antagna riktlinjen. Som nästa steg i strävan att få en förbättrad helhet i hela förvaltningens kvalitetsarbete planeras ett arbete med fokus på att skapa bättre förutsättningar för skolornas systematiska kvalitetsarbete. Arbetet kommer att ske med stor delaktighet från skolledarna.

Kulturskolan fortsätter att tillsammans med Göteborgs universitet utforska vad kvalitet är inom kulturskolans kontext. Målet är att ta fram kvalitetskriterier som ska kunna ligga till grund för kvalitetsdialoger inom Kulturskolan. Arbetet förväntas ge konkreta resultat under 2024.

5.1.3 Ökad likvärdighet

Riktade stödjande åtgärder till skolor i socioekonomiskt utsatta områden

Under 2023 har en förändring skett när det gäller hur stödinsatser som erbjudits skolorna riktats. I högre grad har insatser riktats mot skolor i socioekonomiskt utsatta områden. Insatserna har också varit mer fokuserade på att utgå från dessa skolors särskildheter och inte gjorda för att passa alla. Strategin har medfört ett tankeskifte hos stödfunktionerna.

Grundskoleförvaltningen har valt ut två pilotskolor med målet att hitta nya och effektiva former för stöd till skolor i utsatta områden där måluppfyllelsen är låg. Två skolor i nordost ingår. Kunskap om de särskildheter som påverkar skolor i socioekonomiskt utsatta områden har byggts via forskningsprojekt och nätverk för rektorer för skolor i utsatta områden. Nu ska förvaltningen genom dessa två pilotskolor fördjupa kunskapen och vara modiga i att våga prioritera och testa nytt. Det kan exempelvis handla om nya arbetssätt, metoder och organiseringar. Målet är att projektet ska resultera i lösningar som kan fungera för fler skolor och i förlängningen leda till ökad måluppfyllelse.

Arbetet är i uppstartsfas och inledande workshops har genomförts med de bägge skolorna för att fånga respektive skolas nuläge och kontext. Prioriterade behovsområden har synliggjorts där skolan önskar förändrat stöd från förvaltningen.

Riktat värdegrundsarbete och insatser för ökad trygghet och studiero

Under året har grundskoleförvaltningen arbetat för att stödet till skolornas värdegrundsarbete ska bli mer systematiskt och därmed lättare att följa upp, utvärdera och anpassa efter behov. Riktade insatser genomförs för att stärka skolornas värdegrundsarbete utifrån de behov skolorna skrivit fram i sina verksamhetsplaner och utifrån identifierade utvecklingsområden. Läroplansområdet Normer och värden följs upp varje år i delårsrapport augusti.

I staden finns flera initiativ där skola och socialtjänst i socialt utsatta områden arbetar i nära samverkan. Fokus för arbetet ser olika ut men rör områden som stöd till familjer och vårdnadshavare, meningsfull fritid, tidigt stöd till unga i riskzon och elevers frånvaro i skolan. I närtid kommer ansökan lämnas in till Skolverket angående stöd för skolsociala team. Ansökan görs i nära samarbete med socialförvaltningarna.

Kulturskolan initierade under våren ett samarbete med elevhälsan med målet att ta fram ett stödmaterial för Kulturskolans lärare och pedagoger när en orosanmälan behöver göras. Arbete med att ta fram en plan för kränkande behandling inom Kulturskolan pågår.

Kulturskolan ska erbjuda en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga och bidra till en meningsfull fritid

Inom Kulturskolans verksamhet pågår flera olika insatser för att på ett bättre sätt kunna erbjuda likvärdig verksamhet, såväl till barn och unga i områden där kännedomen om Kulturskolans verksamhet är låg, som för ungas som har behov av olika former av verksamhet. Behoven kan bero både på intresse och möjligheter att delta. Nedan finns några exempel på insatser som gjorts det senaste året.

Barnrättsarbete

För att stärka alla barns och ungas rätt till kultur och för att såväl det strategiska som det verksamhetsnära arbetet i Kulturskolan ska genomsyras av gedigen kunskap om barnkonventionen utbildas Kulturskolans alla chefer och medarbetare i barnrätt. Detta ger en god utgångspunkt i utformande av aktiviteter och i bemötande av deltagare.

Likvärdig verksamhet på loven

För att skapa en likvärdighet över staden har Kulturskolan haft behov av att utforma gemensamma arbetssätt för verksamhet som sker på loven. Under våren har nuläget kartlagts och förbättringsåtgärder har identifierats. Förvaltningen följer upp hur verksamhet på loven utvecklas.

Öka deltagande bland barn och unga som idag inte nås av verksamheten

Det är många familjer, barn och unga som inte känner till Kulturskolans verksamhet, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden. Under våren har därför flera kommunikationsinsatser genomförts och information om Kulturskolans verksamhet har tagits fram på flera olika språk. Kulturskolan har också deltagit i stadens jubileumsfirande med både konserter och workshops där många möten skett med familjer, barn och unga från olika delar av staden.

Mångfald av kulturella och konstnärliga uttryckssätt

Kulturskolan har under året ingått i ett samverkansprojekt med kulturskolorna i Stockholm och Malmö med fokus på att utveckla den digitala verksamheten. Det finns flera arbetsgrupper med pedagoger från alla städerna. Under hösten har bland annat en

hybridkurs startats i piano där deltagarna har fått ta del av digitalt material men även träffats fysiskt i grupp. Det har även startats ett projekt för att NPF-säkra den digitala verksamheten.

En kulturskola för alla

I Kulturskolan finns ett resursteam vars övergripande uppdrag är att utveckla en tillgänglig verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning. Teamet stöttar såväl familjer att hitta kurser som kan passa ett specifikt barn eller ungdom, som kollegor genom att erbjuda kompetensutveckling och handledning.

Under året har Kulturskolan genomfört flera förändringar i strävan efter att nå en mer likvärdig och tillgänglig verksamhet. Arbetet kommer att fortsätta, men de förändringar som gjort hittills bidrar till en god måluppfyllelse.

5.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Här beskrivs aktuellt arbete utifrån nämndens systematiska kvalitetsarbete. Nämndens systematiska kvalitetsarbete utgår från stadens planering- och uppföljningsprocess men följer också av ett antal kvalitetsledningssystem som utgår från lagkrav, exempelvis i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt program och planer i Göteborg.

5.2.1 Uppföljning av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

I detta avsnitt presenteras uppföljning av några olika delar som alla hör till huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Bilagt årsrapporten finns årets kvalitetsanalys som är en fördjupad uppföljning och analys utifrån verksamhetens resultat. Vidare har förvaltningen inför årets årsrapport tagit fram och sammanställt data ur ett hemkommunperspektiv, det vill säga för samtliga elever i Göteborgs stad som har gått ut årskurs nio. Därtill följer beskrivning av huvudmannens riktade insatser för skolor med stora utmaningar.

Kvalitetsanalys 2023

Kvalitetsanalysen syftar till att fördjupa huvudmannens förståelse för orsaker och mönster bakom de förutsättningar och elevresultat som synliggörs i uppföljningen i delårsrapport augusti. När orsaker och mönster identifieras kan huvudmannen vidta rätt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för undervisningens kvalitet och i förlängning elevernas lärande och utveckling. Hur det kommer sig att en lägre andel av eleverna klarar kunskapskriterierna i årskurs sex än i årskurs tre är huvudfrågan för årets kvalitetsanalys som biläggs årsrapporten.

Utifrån analysen konstateras att grundskoleförvaltningens fortsatta utvecklingsarbete i stor utsträckning behöver koncentreras kring att utveckla undervisningen så att färdigheter i språk och matematik främjas och eventuella skolsvårigheter förebyggs i ett tidigt stadium. Rapporten utmynnar i ett antal slutsatser som förvaltningen kommer att ta omhand i pågående och kommande utvecklingsarbete. Det behövs fortsatt implementering av Läsa-, skriva-, räkna-garantin och det systematiska kvalitetsarbetet behöver stärkas med fokus på hur undervisningen kan anpassas till elevernas behov.

Resultatuppföljning i hemkommunperspektiv

I följande avsnitt följer redovisning av meritvärden för åk 9, för alla elever i Göteborgs Stads alla grundskolor, både för kommunala och fristående skolorna, oavsett var eleverna är folkbokföring (Källa: Skolverket). I bilaga Kunskapsresultat befolkningsperspektiv redovisas dessutom meritvärden för åk 9, i snitt per mellanområde, för alla elever som är folkbokförda i Göteborg oavsett var de går i skolan (Källa: SCB).

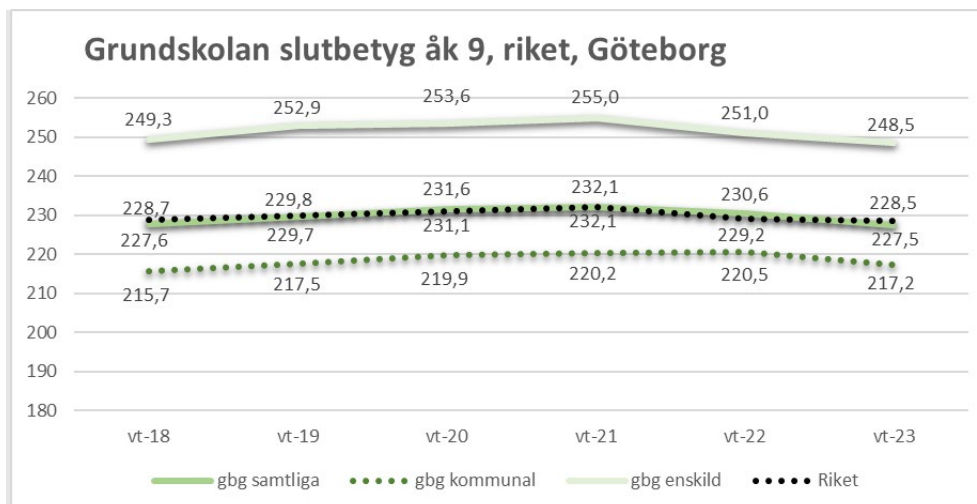
Elever som har valt fristående grundskola, har betydligt högre meritvärden som grupp, än elever som har valt kommunal grundskola. Eftersom andelen grundskoleelever i fristående skola ligger högre i Göteborg än riket, får det konsekvenser exempelvis vid jämförelser av meritvärden. I Göteborgs Stad är andelen som går i friskola 33 procent på högstadiet, 21 procent på mellanstadiet och 15 procent i förskoleklass och lågstadiet tillsammans. Motsvarande siffror för riket är, 21 procent på högstadiet, 16 procent på mellanstadiet, 12 procent inom förskoleklass och lågstadiet tillsammans. Sett till alla grundskoleelever i Göteborgs Stad blir andelen i fristående skola 22,2 procent och

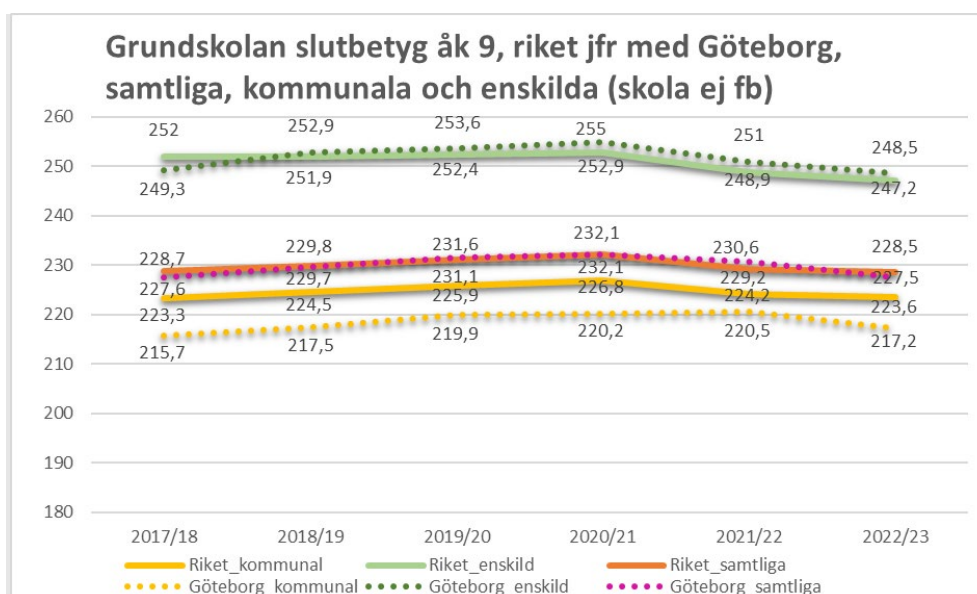
motsvarande för riket är 15,8 procent.

Genomsnittliga meritvärden årskurs 9, Göteborg och riket

Det finns i princip ingen skillnad i snittmeritvärde i åk 9 mellan alla elever som går i skola i Göteborg och riket som helhet, se bild nedan. Det finns en liten pandemieffekt (något högre meritvärden under pandemin) men meritvärden i åk 9 ser nu ut att ”återgå”, till samma nivå som före pandemin.

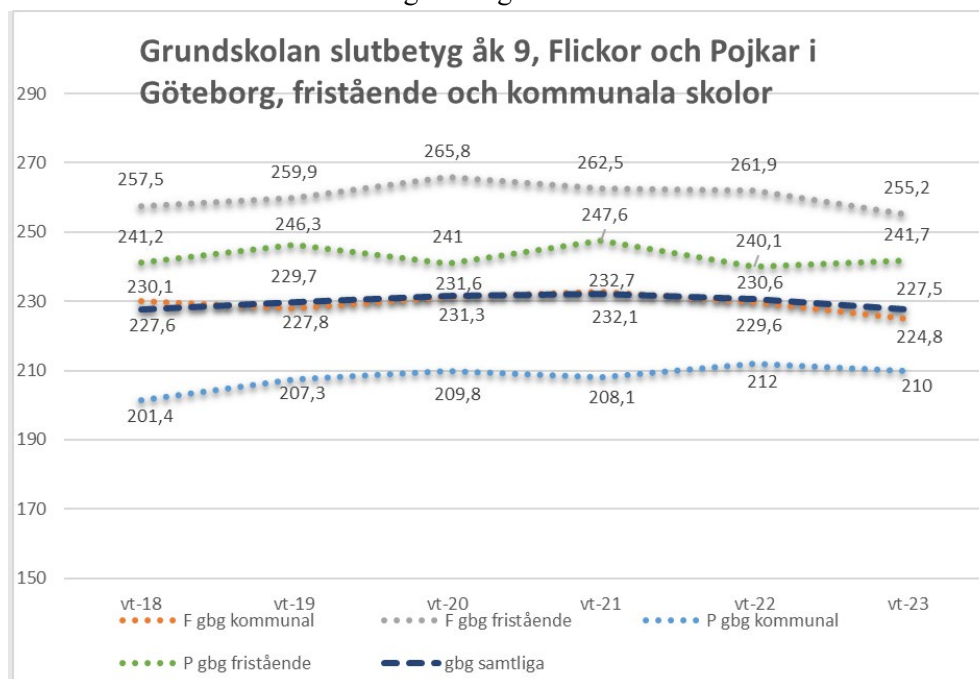

Det finns dock en stor skillnad i meritvärden mellan elever i fristående och kommunal skola. Fristående skolor har betydligt högre genomsnittliga meritvärden i åk 9, än i de kommunala skolorna. Elevernas meritvärden i åk 9 i Göteborgs friskolor, ligger i nivå med riket, till och med något över. I de kommunala skolorna i Göteborg har eleverna i åk 9 lägre meritvärden än kommunala skolor i riket.

Meritvärdet skiljer sig även mellan stadens olika områden där elever boende i Älvsborg hade det högsta meritvärdet våren 2023 med 256,6 meritpoäng. Lägst hade elever i Norra Angered med 177 meritpoäng. De två områdena skiljer sig åt i socioekonomi såväl som när det gäller föräldrarnas utbildningsnivå, vilket troligen är en bidragande orsak till skillnaden i meritvärden (se vidare i bilaga kunskapsresultat befolkningsperspektiv).

Flickor i åk 9 har högre meritvärden än pojkar i Göteborg. I kommunala skolor har skillnaden minskat mellan könen över tid, då flickornas meritvärden har sjunkit och pojkarnas har ökat. Flickor i kommunal skola i Göteborg ligger på samma nivå som snittmeritvärde för åk 9 i Göteborg samtliga skolor.

Andelen elever som går i en kommunal respektive fristående skola skiljer sig åt mellan stadens olika områden. Norra Centrum utmärker sig genom att drygt 15 procentenheter fler går i fristående skola jämfört med det område som har näst störst andel i fristående skolor. Knappt 25 procent av elever i Norra centrum går i en kommunal skola, medan i Björlanda och i södra Torslanda går 95 procent elever i en kommunal skola. Även i Södra skärgården är det en stor andel av eleverna, knappt nio av tio elever, som går i kommunal grundskola. Det är också i centrala Göteborg som antalet friskolor är störst. Möjliga anledningar kan vara resväg och föräldrars utbildningsbakgrund.

Socioekonomiska skillnader mellan skolor och stadsområden

Som grund för den del av elevpengen som fördelas baserat på elevernas förutsättningar för att lyckas i skolan har varje grundskola i Göteborg, kommunal som fristående, ett socioekonomiskt index. Ett högt indexvärde indikerar utmanande socioekonomiska förutsättningar och ett lågt värde indikerar starka socioekonomiska förutsättningar hos elevgruppen. Index per skola varierar stort över staden, lägsta värdet 2024 ligger på 35 och högsta ligger på 245. Den fristående skola som har det högsta indexet 2024 ligger på 168.

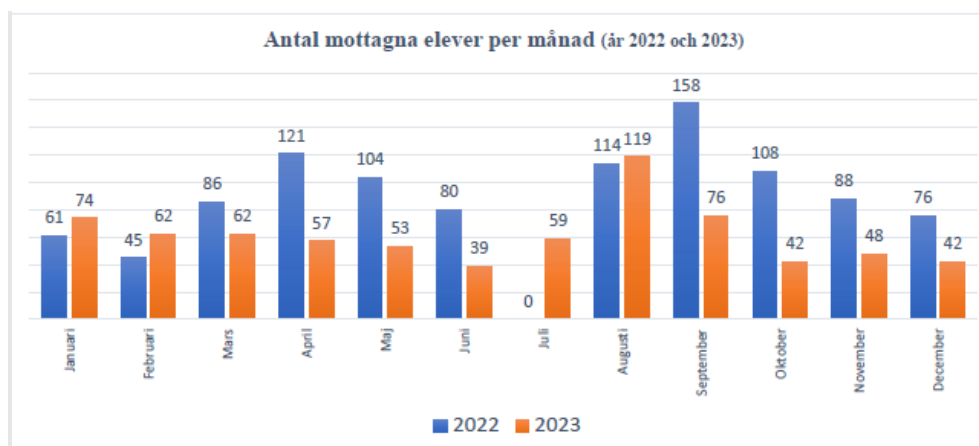
I alla stadsområden ligger index högre för de kommunala skolorna än för de fristående skolorna. I Nordost och Hisingen är skillnaden i index mellan kommunala och fristående skolor stor. I Centrum är det nästan ingen skillnad, men de fristående ligger något lägre även här. Även i Sydväst finns skillnaden med högre index för de kommunala skolorna.

Nyanlända elever

Under 2023 har inflödet av elever varit relativt konstant och det har inte varit väntetider för nyanlända familjer att få komma till ett första möte till grundskoleförvaltningen.

Under året har barn till arbetskraftsinvandrare varit den största gruppen där engelska har varit det dominerande språket (Indien, Pakistan, Bangladesh och Sri Lanka). Portugisiska, urdu, arabiska och turkiska har också varit stora språk under året. Eleverna som kommit under året kommer från alla delar av världen och att de språk de talar ibland är ovanliga i Sverige. Under 2023 har det också varit ett minskat inflöde av massflyktsinvandring (Ukraina) samt asylsökande.

Antal mottagna elever per månad 2022 och 2023

5.2.2 Huvudmannens riktade insatser

Huvudmannen har ett antal riktade insatser till skolområden och skolenheter som synliggörs i nedanstående schematiska bild. Syftet är att stödja skolenheter och elever med komplex problematik av olika slag för att öka kvalitet i hela skolans infrastruktur och på längre sikt öka elevernas måluppfyllelse.

Huvudmannens extraordinära insatser (HEIS)

Under 2023 har fyra skolenheter i förvaltningen stöd och stimulans i form av HEIS. De är Frölundaskolan F-9, Nytorpsskolan 4-9, Vättleskolan 4-9 samt Gårdstensskolan 4-9. Den senast beslutade HEIS-skolan är Gårdstensskolan 4-9 som fick del av HEIS-insats från oktober 2023. För alla utom Gårdstensskolan ingår även anpassad grundskola i huvudmannens insatser.

Beslut att omfattas av HEIS fattas av förvaltningsledningen. Därefter startar en kartläggning med hjälp av material och metodstöd som tagit fram i samverkan med Skolverket. I kartläggningen belyses hela skolans infrastruktur, för att skapa en sammantagen bild av skolans problematik. Kartläggningen sker genom olika

specialistfunktioner i förvaltningen och tillsammans med skolledning och personal. Underlagen nyttjas för att göra analyser och orsakssamband. Dessa leder sedan till en åtgärdsplan med mål på kort och lång sikt. Allt sker i tätt samarbete med skolledningen och förvaltningens arbetsgrupp för insatsen.

Vid uppföljning av måluppfyllelse efter läsåret 2022/2023 bedömer rektorerna att de får kvalificerat stöd från förvaltningen och är nöjda med samarbetet. Måluppfyllelsen ökar försiktigt på tre av fyra skolor.

5.2.3 Patientsäkerhetsberättelse

Grundskolenämnden är enligt reglementet vårdgivare för de medicinska- och psykologiska insatserna inom elevhälsan och Skolfam i kommunal förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Enligt 3 kap §10 i Patientsäkerhetslagen ska vårdgivare senast den första mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Patientsäkerhetsberättelsen är en beskrivning av det systematiska patientsäkerhetsarbetet som har skett under föregående år, vilka åtgärder som genomförts för att öka patientsäkerheten, och vilka resultat som nåtts, se bilaga Patientsäkerhetsberättelse elevhälsans medicinska och psykologiska insats och bilaga Patientsäkerhetsberättelse Skolfams psykologiska insats.

Patientsäkerhetsberättelse elevhälsans medicinska och psykologiska insats

I analysen av årets samlade patientsäkerhetsarbete framkommer behov av en stärkt planering och genomförande av egenkontroller, åtgärder och uppföljning. Under kommande år har verksamheten för hälso- och sjukvård inom elevhälsan som övergripande mål att stärka patientsäkerhetsarbetet genom att utveckla ett processbaserat arbetssätt och ett tydligare årshjul för egenkontroller.

Patientsäkerhetsberättelse Skolfams psykologiska insats

Genom avvikelser, egenkontroller och information från psykologerna i Skolfam har flera brister och utvecklingsbehov identifierats som behöver åtgärdas för att öka patientsäkerheten. Det som återkommer i egenkontroller, avvikelser och i diskussioner med psykologerna är avsaknad av rutiner. Därtill har behov av att implementera avvikelseprocessen identifierats.

För att åtgärda identifierade brister kommer patientsäkerhetsarbetet under nästkommande år fortsätta med fokus på förbättring av rutiner och avvikelseprocessen.

5.2.4 Kvalitetsberättelse utifrån LSS

Av grundskolenämndens reglemente framgår att grundskolenämnden ansvarar för att verkställa Nämnden för funktionsstöds gynnande beslut i ärende om korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Grundskoleförvaltningens rutiner kring hantering av LSS-insatser har under året blivit allt mer kända och förankrade i verksamheten. Under 2023 har verksamhetssystemet Treserva börjat införas och användas på grundskoleförvaltningen. Systemet medför att fördelning av beslut och skolornas hantering av dokumentationen rörande korttidstillsynen sker på ett rättssäkert och smidigt sätt.

Förvaltningens avvikelshantering behöver utvecklas framöver. För att underlätta kommer avvikelser under 2024 börja hanteras i systemet Treserva. Fortsatt behöver även ett arbete ske för att öka kunskapen kring vad det rent generellt innebär att ha

elever som har en LSS-insats och vilket ansvar insatsen medför.

5.2.5 Barnbokslut

I förra årets barnbokslut konstaterades det att grundskoleförvaltningen nu är i ett läge att på ett mer systematiskt sätt följa upp förvaltningens arbete utifrån ett barnrättsperspektiv. Utifrån årets bokslut framgår det att barnrättsarbetet i förvaltningen tar steg framåt på många håll, framför allt när det handlar om barns delaktighet, se bilaga Barnbokslut 2023.

5.2.6 Sammanställning av anmälning och information till huvudman

I detta avsnitt redovisas kortfattat uppgifter som huvudmannen enligt skollagen ska få information om.

Beslut om avstängning av elev

I Sverige råder skolplikt och alla barn har rätt till undervisning. Utrymmet i skollagen för att fatta beslut om att stänga av elev från undervisning är litet. Avstängning görs utifrån de regler som finns i 5 kap. skollagen om trygghet och studiero. Beslutet om avstängningen kan överklagas, som en rättssäkerhetsgaranti för den enskilde.

Syftet med en avstängning är inte en bestraffning utan avstängningen ska leda till ett ändrat beteende hos den elev som är föremål för åtgärden och därmed skapa en bättre skolsituation såväl för den aktuella eleven som för övriga som verkar i skolan. Viss förändring av tillämpliga lagregler trädde i kraft i augusti 2022. I förarbetena till lagändringen beskrevs att utrymmet för att göra avstängning skulle ökas, men fortfarande gäller en restriktiv hållning.

År 2023 har det gjorts 82 avstängningar i grundskoleförvaltningen. Motsvarande siffra för år 2022 var 76 avstängningar. Tillsammans står 4 skolor alltså för 26 av beslutade avstängningar under 2023. Övriga avstängningar, fördelas på 24 andra skolor, vilka återfinns i alla utbildningsområden.

Av de 82 avstängningarna har 3 överklagats till förvaltningsrätt. Det går inte att dra några långtgående slutsatser av dessa få överklaganden och de beslut och domar som följt från domstolen. I ett ärende upphävdes det överklagade beslutet. I det aktuella ärendet bedömde Förvaltningsrätten att med hänsyn tagen till elevens ålder på nio år, samt att eleven uppgavs ha en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, så kunde inte de omständigheter som lagts till grund för avstängningen anses har utgjort en sådan särskilt allvarlig situation med hot eller våldshandlingar som lagstiftaren har åsyftat i den aktuella bestämmelsen. Förvaltningsrätten är första instans och inte praxisbildande men domstolens resonemang om att det finns en risk för att missförstå beteenden hos elever med funktionsnedsättning och därmed risk för att fatta beslut om avstängning på felaktig grund är intressant.

Förvaltningens uppfattning är att avstängning i grundskolan används restriktivt i Göteborgs Stad, på så sätt som lagstiftaren angett.

Anmälningar om kränkande behandling

Under perioden januari-december 2023 har 12 669 anmälningar om upplevda kränkningar inkommit till huvudman. Detta är en ökning från föregående år. Ökningen kan ses i form av ökad insikt och förståelse utifrån de utbildningsinsatser som personer från den centrala förvaltningen gett till skolorna i form av utbildning och stöd i det

digitala systemet och i skollagens mening gällande kränkande behandling.

Enligt skollagen ska personal anmäla så snart en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling utan att först bedöma om händelsen de facto är kränkande behandling i skollagens mening. Det är huvudmannen som enligt skollagen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att få kränkande behandling att upphöra. Inom grundskoleförvaltningen ansvarar rektor för att en sådan utredning görs och att åtgärder vidtas vid behov. Av det totala antalet anmälningar som har upprättats har 68 procent registrerats som avslutade ärenden.

Antal anmälda kränkningar januari-december 2023	
Centrum	2539
Hisingen	4013
Nordost	2993
Sydväst	3124
Totalt	12669

Anmälningar om omfattande frånvaro

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro, giltig samt ogiltig, ska frånvaron skyndsamt utredas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Under 2023 har 475 anmälningar om elevs omfattande frånvaro gjorts av grundskoleförvaltningens skolor. Totalt har 77 skolor lämnat in anmälningar. En fjärdedel av alla anmälningar kommer från två skolor i utbildningsområde Centrum respektive Sydväst vilket drar upp statistiken för dessa områden.

När en skola med en fristående huvudman inleder en utredning om omfattande frånvaro ska huvudmannen snarast meddela hemkommunen detta. Under perioden 2023 har 21 skolor med fristående huvudmän rapporterat in sammanlagt 190 utredningar om elevs omfattande frånvaro.

Antal anmälningar om elevs omfattande frånvaro 2023	
Centrum	167
Hisingen	63
Nordost	86
Sydväst	158
Totalt grundskoleförvaltningen	475
Fristående skolor	190

5.2.7 Arbetsmiljöverkets inspektioner av hot och våld

Under året har Arbetsmiljöverket genomfört inspektioner beträffande hot och våld inom landets skolor. Ungefär var femte skola kommer att inspekteras mellan 1 maj 2023 och 30 juni 2024. I november startade inspektionerna på skolor tillhörande grundskoleförvaltningen och totalt 26 skolor har inspekterats. Strax innan jul började inspektionsmeddelanden komma in och förvaltningen har identifierat fyra olika

återkommande bedömningar.

1. Hot och våld – undersökning, riskbedömning och åtgärder. Arbetsmiljöverket ser inte att det riskbedöms tillräckligt kring risker om hot och våld i olika förekommande arbetsmoment och situationer.
2. Hot och våld – rutiner för undersökning och riskbedömning. Arbetsmiljöverket anser att det saknas rutiner för när/hur dessa riskbedömningar ska göras.
3. Rapportering av ohälsa och tillbud – rutiner. Arbetsmiljöverket anser att rutiner för hur/vad medarbetare ska rapportera behöver förtydligas.
4. Hot och våld – rutin för dokumentation och utredning. Arbetsmiljöverket anser att rutiner för att dokumentera och utreda arbetsskada och tillbud behöver förtydligas

Förvaltningen bedömer att nödvändiga rutiner kommer vara framtagna och förtydligade inför arbetsmiljöverkets aviserade återbesök. Förvaltningen avser att följa upp inspektionen i samband med delårsrapporter under 2024.

5.2.8 Uppföljning av insyn av fristående skolor samt tillsyn av fristående fritidshem

Insyn i och samarbetet med de fristående skolorna i Göteborg utgår från de skyldigheter Göteborgs Stad har som hemkommun enligt skollagen. Nedan beskrivs samarbetet med fristående skolor samt planerade kapacitetsförändringar för fristående skolor.

Insyn i och samarbete med fristående skolor

I Göteborg finns det 44 fristående grundskolor, två internationella skolor och en fristående anpassad grundskola. Av grundskolorna är en skola resursskola. Det går sammanlagt 13 662 elever på de fristående skolorna med Göteborg som lägeskommun (11 december 2023).

Under 2023 har grundskoleförvaltningen fortsatt utvecklingen av rapportfunktionerna kring utlandsvistelse, skolpliktsbevakning och frånvaro. Under året har två skolor inlett ett pilottest där uppgifter om elevförändringar läggs in direkt i förvaltningens elevdatabas. Målsättningen är att samtliga fristående skolor under 2024 själva ska kunna rapportera in löpande elevförändringar som sker under läsåret vilket skulle innebära en effektivare hantering.

Förvaltningen har sedan 2021 haft ett väl fungerande samarbete med de fristående skolorna runt antagningen inför nya läsår. Samarbetet innebär snabbare hantering av ansökningar och att antalet elever som både erbjuds kommunal skolplacering och placering på fristående skola minimeras. Förvaltningen kan då erbjuda platser på kommunala skolor med större precision då cirka 800 elever som antagits till fristående skolor brukar avsäga sig ett kommunalt erbjudande och därmed inte finns med i Önska skola.

Flera enskilda skolhuvudmän förändrar sina planer för sina skolenheter. Under 2023 har Communityskolan Gårdsten startat genom att ta över Rösseskolans lokaler i Gårdsten och Fridaskolan har öppnat en ny enhet i Kallebäck. Jensen Education AB fick avslag på sin ansökan till Skolinspektionen och har skjutit upp den planerade skolstarten vid Botaniska till 2025. Vindseglet AB har meddelat att den planerade starten i Bräcke inte blir av då de inte fick bygglov.

Fler enskilda skolhuvudmän planerar förändringar av sin kapacitet, till exempel kommer Internationella Engelska skolan att dubblera antalet elever när Krokslättsenheten flyttar till Södra Änggården 2024. Förvaltningen har en nära kontakt med de huvudmän som planerar förändringar av sin kapacitet och får tidig information om antagning av elever. Elevflödena till närliggande kommunala skolor påverkas när fristående skolor ökar kapaciteten eller öppnar nya enheter. Kontakten mellan förvaltningen och de enskilda skolhuvudmännen syftar till god framförhållning för att möjliggöra goda planeringsförutsättningar.

Tillstånds- och tillsynsfunktion för fristående fritidshem

Kommuner har enligt skollagen ansvar för godkännande och tillsyn av fristående friliggande fritidshem. I Göteborgs stad finns endast två fristående friliggande fritidshem där grundskoleförvaltningen har tillsynsansvar.

Grundskoleförvaltningen har genomfört tillsynsbesök och ägar- och ledningsprövning avseende verksamheten ”I ur och skur Utsikten Göteborg. Grundskolenämndens bedömning är att det inte framkommit annat än att ”I Ur och Skur Utsikten” uppfyller författningarnas krav. I samband med genomförd tillsyn beslutade grundskolenämnden även om ett nytt godkännande för verksamheten eftersom tidigare godkännande gjorts innan grundskolenämnden bildades.

Det har under året framkommit att International School of the Gothenburg Region (ISGR) i dagsläget saknar ett godkännande om att bedriva fristående friliggande fritidshem inom den internationella sektionen. Den internationella sektionen av ISGR är en internationell skola. Ett godkännande att bedriva ett sådant fritidshem ska handläggas och godkännas av den kommun där utbildningen ska bedrivas. Grundskoleförvaltningen har utifrån uppgifterna genomfört ett tillsynsbesök och ägar- och ledningsprövning. Grundskolenämnden kommer att besluta i frågan under våren 2024.

Svenska kyrkan har valt att avveckla sin fritidsverksamhet i Björkekärr under året, varför det inte är aktuellt att genomföra tillsyn.

5.3 Ekonomistyrning

Budgetförutsättningar inför 2023

Den främsta prioriteringen i 2023 års budget har varit att, i så stor utsträckning som möjligt, bibehålla de ekonomiska förutsättningarna som skolområdena haft under 2022 för att kunna möta såväl höjda sociala avgifter som och löneökningar. Enligt den beslutade budgeten för 2023 höjdes den genomsnittliga elevpengen för kommunala skolor samt anpassad grundskola med 5,2 procent. För att möjliggöra denna ökning har budget för ett antal förvaltningsgemensamma budgetar inte räknats upp alls, vilket har inneburit en effektivisering för alla verksamheter.

Vid slutet av 2022 låg förvaltningen över den budgeterade nivån i antal årsarbetare. Resultatet var dock i balans på grund av tillfälliga statsbidrag som inkommit under 2022. Förvaltningen förväntade att de större tillfälliga statsbidrag skulle upphöra under 2023 och därmed krävdes omgående anpassning till 2022 års budgeterade nivå för årsarbetare. Redan i budgetarbetet inför 2023 togs åtgärdsplaner fram för de skolområden som inte hade en ekonomi i balans.

Ekonomisk uppföljning

Grundskoleförvaltningens helårsresultat för 2023 visar en negativ avvikelse på minus 4 mnkr jämfört med budget. Det motsvarar en avvikelse på cirka 0,04 procent av kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att den negativa resultatavvikelsen är inom intervallet för vad som kan klassas som god ekonomisk hushållning då balansmålet är +/- 2 procent.

De framtagna åtgärdsplanerna i samband med den negativa mars prognosen gav inte planerad ekonomisk effekt. Mellan november 2022 och maj 2023 ökade skolområdets bemanning istället för att minska vilket försvårade förutsättningarna för att nå en ekonomi i balans vid årets slut. I augusti var förvaltningens prognos på totalt minus 60 mnkr och utbildningsområdena prognos hade inte minskat utan istället ökat till minus 96 mnkr. 45 av 79 skolområden hade en negativ prognos i mars och av dem s hade 38 stycken fortfarande en negativ prognos i augusti.inf

Under hösten stannade den negativa ekonomiska trenden av och från november började utbildningsområdena förbättra sina ekonomiska månadsresultat. Främsta anledningarna till att resultat vände är att personalkostnaderna minskade efter beslutade åtgärdsplaner samt att utbildningsområdena erhöll mer statsbidrag än prognostiserat.

Utbildningsområdena har vid årets slut ett negativt resultat på minus 72,3 mnkr. Samtliga fyra utbildningsområden har negativa årsresultat. Dock finns det variationer i det ekonomiska resultatet inom respektive utbildningsområde. Resultatet för 2023 visar att 25 av 78 skolområden har ett positivt resultat eller en budget i balans på totalt 27 mnkr men 53 av 78 skolområden har ett negativt resultat på totalt 104 mnkr.

Vid en sammanställning efter årets resultat har 44 skolområden ett inarbetat överskott på 169 mnkr och 34 skolområden ett underskott motsvarande 85 mnkr. Enligt Grundskolenämndens regler för god ekonomisk hushållning får enheter som omfattas av nämndens resursfördelningsmodell bära med sig över- och underskott under en treårsperiod. Enligt reglerna gäller detta dock endast om förvaltningen som helhet har en ekonomi i balans. Med anledning av förvaltningens underskott och skolområdenas underskott utgår därmed ekonomistyrningsreglerna avseende över- och underskottshantering för 2024. Detta innebär att inga upparbetade överskott betalas ut

och inga underskott godkänns under 2024 i enlighet med nämndens beslutade åtgärder för ekonomi i balans (Dnr N609-0815/23).

Grundskoleförvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar en positiv avvikelse för 2023 på 68 mnkr. Den positiva avvikelsen förklaras till stor del av; vakanta tjänster bland annat till följd av anställningsprövning, hyror och leasingavtal som ej aktiverats, omvärdering av risker från balansräkningen samt att stadsfastighetsförvaltningen har gjort sin slutliga avräkning på hyresmodellen vilket resulterade i en kreditering av kostnader. Även Måltid, lokalvård och vaktmästeri lämnar ett överskott efter krav på återhållsamhet samt effektiviseringar i enlighet med nämndens beslutade åtgärder. Utan centrala besparingar samt positiva engångseffekter såsom kreditering av kostnader i slutet på året skulle förvaltning inte haft en ekonomi i balans och därmed inte bedömas ha en god ekonomisk hushållning. Långsiktig planering och kontinuitet är en framgångsfaktor och skapar stabila förutsättningar i skolområdena. Sena ekonomiska tillskott försvårar dock möjligheten att upprätthålla en stabil verksamhet med långsiktig planering.

Bemanningsutveckling

Grundskoleförvaltningens bemanning i december 2023 var 8 666 heltidstjänster och budgeterat volym för samma period var 8 746 heltidstjänster vilket innebär att det var 80 heltidstjänster färre än budgeterat i december. Det är 31 färre heltidstjänster i december än i utfallet från november. Antalet heltidstjänster i förvaltningen har mellan perioden december 2022 till december 2023 minskat med 321 heltidstjänster. Även den faktiskt arbetade tiden som mäts i medarbetare inklusive timvikarier har minskat.

Inom utbildningsområdena har antalet heltidstjänster minskat och i december är det 15 färre heltidstjänster jämfört med budget. Antalet heltidstjänster har minskat med 19 heltidstjänster mellan november och december 2023.

Antalet heltidstjänster inom utbildningsområden har i december 2023 minskat med 283 heltidstjänster jämfört med december 2022. Även den faktiskt arbetade tiden har minskat med 341 medarbetare samma period.

I december är antalet heltidstjänster totalt inom förvaltningen färre än budgeterad nivå. Det innebär inte att skolområdena har hämtat hem sitt underskott som de har samlat på sig under året men det ger bättre förutsättningar att kunna ha en ekonomi i balans under 2024.

Bemanning med externt inhyrd personal har under året minskat kraftigt, från 51 mnkr år 2022 till 37 mnkr 2023. Framst förklaras den minskade inhyrningen av att kostnaden för inhyrning av pedagogisk personal inom grundskola mer än halverats, från drygt 32 mnkr år 2022 till knappt 14 mnkr 2023.

Inför 2024 blir det särskilt viktigt för skolområdena att anpassa organisation tidigt på året utifrån tilldelad budget för att minska risken för drastiska åtgärder som får negativa konsekvenser för elever och medarbetare.

5.4 Lokalförsörjning och kapacitet

Nedan följer utmaningar och aktuell status för planerade byggprojekt, rapportering av ledtider för tidsbegränsade bygglov samt uppföljning av tillgänglighetsanpassning.

Ny Åkeredsskola

Planerad evakuering till Slottsbergsskolan har genomförts. Bygglovsprocess för paviljonger pågår.

Eriksboskolan

Byggstarten av Eriksboskolan har blivit försenad på grund av överklagande av upphandling av rivningsentreprenaden. Rivningen har nu påbörjats. Dock innebär förseningen att verksamhetsstart kan ske först läsåret 2026/2027 istället för tidigare planerad start 2025/2026. Förvaltningen ser vissa risker kopplat till att säkra evakueringslösningen för skolan och arbetar med stadsfastighetsförvaltningen för att säkra tidplanen. På grund av kostnadsökningar i projektet krävs nya genomförandebeslut av grundskolenämnden, stadsfastighetsnämnden samt kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Ärendet har passerat grundskolenämnde och stadsfastighetsnämnde och avvaktar beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nya gårdsstensskolan

Förvaltningen rapporterade i delårsrapport augusti om att projektet Gårdstensskolan F-6 har prognos om kostnadsavvikelse mot tidigare fattat nämndbeslut. Grundskole- och stadsfastighetsförvaltningen arbetar tillsammans med hantering av kostnadsavvikelse samt vilken hantering som behöver ske i respektive nämnd. Tillkommande i projektet är bland annat fler platser anpassa grundskola utökade ytor idrottshall till följd av idrottshallen byggs som en IOFF-hall med läktare samt utmaningar och krav kopplade till byggnationen.

Brunnsboskolan

I delårsrapport mars informerade förvaltningen om att tillgänglighetsanpassningar i Brunnsboskolan försenats. Anpassningarna var så pass omfattande att de behövdes genomföras under lov för att inte få någon verksamhetspåverkan. Detta har medfört att elever i behov av tillgänglighetsanpassning inte har haft åtkomst till hela skolan. Entreprenör har genomfört åtgärder under sommaren och slutbesiktning genomfördes under början av september 2023.

Paviljonger

Processen för att få fram akuta lokaler med tidsbegränsade bygglov (paviljonger) har det senaste året förlängts i tid från det att uppdrag ges tills dess att färdigställda lokaler finns tillgängliga. Den tidshorisont på 14 månader som förvaltningen har haft för att tillgodose akuta behov håller inte längre och det finns en stor osäkerhet kring de paviljonger grundskoleförvaltningen beställt inför läsåret 2024/2025. Även om behovet av paviljonger är mest kritisk för möjligheten att tillgodose behovet av skolplatser i det akuta perspektivet så påverkar längre ledtider även andra projekt där det finns behov av tidsbegränsade lokaler för evakueringar. Stadsfastigheter arbetar med processen och har gjort framsteg. Dock är den samlade tiden från beställning till leverans av paviljonger fortsatt lång. Detta innebär att paviljonger som ett verktyg för att hantera akuta kapacitetsutmaningar bedöms ha begränsad effekt.

Gunnestorpsskolan

Projektet Gunnestorpsskolan har förskjutits från våren 2025 till våren 2026 med verksamhetsstart hösten 2026. Förseningen beror på längre ledtider för att få evakueringspaviljonger på plats.

Toleredsskolan

Bevarandevärden för äldre byggnader på fastigheten riskerar att förlänga projektets

tidplan.

5.5 Intern styrning och kontroll

5.5.1 Uppföljning av samlad riskbild och intern kontrollplan 2023

Uppföljningen av den samlade riskbilden 2023 sker löpande under året samt inför framtagande av nämndens riskbild inför 2024. Förvaltningen bedömer att åtgärdsarbete fortlöper i enlighet med beskrivning i samlad riskbild 2023. Flera riskområden kvarstår och finns även med inför nämndens intern kontroll under 2024, detta gäller inte minst stadenövergripande fastighets- och lokalfrågor.

Skolpliktsbevakning

Både den lokala och den centrala skolpliktsbevakningen har granskats under hösten 2023. Granskningen visar att många skolor har ett systematiskt sätt att bevaka skolplikt och utreda frånvaro. Det resulterar i att skolorna har möjlighet att få tag i vårdnadshavare till elever som exempelvis vistas utomlands och får besked om eller när eleven väntas tillbaka och kan förmedla info om vad vårdnadshavaren behöver göra under tiden. Samtidigt är det många skolor som inte implementerat ett arbetssätt där elevers frånvaro inte bara bevakas utan också utreds på det sätt som lagar och regler ställer krav på. Fungerande skolpliktbevakning är en av de processer som måste fungera på en skola och något som varje rektor behöver säkerställa inom sitt skolområdes samtliga skolenheter.

Den centrala skolpliktsbevakningen bedöms bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. Men det nu tillgängliga IT-stödet stödjer inte det behov av dokumentation som finns. Förvaltningen behöver undersöka ytterligare anpassning av befintligt IT-stöd eller möjliga alternativ som bidrar till i högre grad digitaliserad process. Förvaltningen behöver också ytterligare förtydliga anvisning och tillhörande mallar för lokal skolpliktbevakning samt tydliggöra hur kontakt med centrala resurser som arbetar med skolplikt kan ske så att skolornas behov av stöd och vägledning kan tillgodoses. Dessa åtgärder är påbörjade.

Eftersom skolpliktsbevakning är en av nämndens viktigaste processer för att säkra varje elevs rätt till utbildning återfinns den också i nämndens internkontrollplan 2024.

Oegentligheter

Otillåten påverkan omfattar en rad olika handlingar som syftar till att påverka politikerns och tjänstemäns beslutfattande. i Göteborgs Stad definieras otillåten påverkan som försök att påverka tjänstepersoner i myndighetsutövning och beslutsfattande genom trakasserier, hot, våld, skadegörelse eller korrupcion genom otillbörliga erbjudanden. Kontroll har utförts avseende följsamhet mot stadens rutin för anmälan och hantering av otillåten påverkan i IT-systemet IA.

Det är tydligt att en stor del av rapporterade fall av otillåten påverkan faller utanför stadens definition. I de fall som otillåten påverkan kan konstateras är den kopplad till att vårdnadshavare hotar eller trakasserar för att påverka elevens betygssättning eller skolans beslut om särskilt stöd. I samtliga dessa fall har ansvarig chef varit aktiv i ärendet och tagit nödvändiga kontakter med rapportör, stödfunktioner och utpekade aktörer. Inga försök till att förminska händelsen eller att tysta ner eller förhala utredningen har påvisats. Däremot noteras i granskningen vissa brister såsom att

skyddsombud sällan deltar i utredning och åtgärdsplanering och att utredningarna ligger öppna länge utan att avslutas eller efterkontrolleras. Utifrån genomförd kontrollaktivitet rekommenderas förvaltningen att fortsätta bedriva arbetet utifrån framtagna systematik, inklusive kontinuerlig internkontroll på verksamhetsnivå.

Anställningsförfarande

Förvaltningen har utvecklat systematisk intern kontroll för att följa upp huruvida rutinen för kontroll av utdrag från belastningsregistret görs vid nyanställning för personal som ska arbeta i pedagogisk verksamhet.

Kontrollen och efterföljande åtgärder har bidragit till att minska antalet avvikelser när det gäller kontroll av utdrag från belastningsregistret vid nyanställning. Styrande och stödjande dokument om vad chef behöver göra vid nyanställning återfinns idag på olika platser på intranätet. För att förenkla för chefer att göra rätt bör relevant styr- och stödinfo samlas på en plats. Fortsatt intern kontroll med direkt återkoppling till anställande chef eller den administratör som sköter registreringen kan vara en åtgärd för att ytterligare minimera risken för avvikelser.

Hantering av skyddade personuppgifter

I nämndens samlade riskbild 2023 uppmärksammas risken att elever med skyddade personuppgifter inte kan hanteras i det elevadministrativa systemet IST Administration. Det innebär i sin tur att elever och vårdnadshavare inte kan nyttja lärplattformen Vklass som är ett av de verksamhetssystem som hämtar grunddata från IST. Manuell hantering kan medföra risker för att personuppgifter röjs.

Ett projekt pågår där beslut förbereds för hur skyddade elever, vårdnadshavare och personal ska hanteras i förvaltningens verksamhetssystem. I projektets första del hanteras främst hur skyddade elever och vårdnadshavare ska tas om hand i lärplattformen Vklass. Just nu pågår testning om den lösning för elever med skyddade personuppgifter som IST Administration tillhandahåller lever upp till de krav som finns. Därtill testas om hantering av elever med skyddade personuppgifter i IST fungerar i förhållande till övriga verksamhetssystem som IST kommunicerar med.

Även hanteringen av skyddade elever i samband med de digitala nationella proven och de digitala bedömningsstöden åk 6 vårterminen 2024 har varit i fokus. Skolverket kom nyligen med information om att dessa elever ej ska skriva de digitala nationella proven eller bedömningsstöden. Arbetet med hantering av skyddade personuppgifter kommer att fortgå under 2024.

5.5.2 Uppföljning av tidigare avvikelser

Bidrag till Föreningen Framstegsskolan och relaterade ärenden

Sedan april 2021 har grundskolenämnden i perioder bedömt att det funnits hinder för utbetalning av Föreningens Framstegsskolans bidrag. Föreningen genomgick under andra halvåret 2022 en företagsrekonstruktion. Grundskolenämnden beslutade i oktober att föreningens bidrag, för den tid som rekonstruktion pågick, kunde betalas ut till administrationskonto som disponerades av rekonstruktören.

Kammarrätten fastställde i oktober 2022 Skolinspektionens beslut om att återkalla föreningens tillstånd att bedriva skolverksamhet. Beslutet vann laga kraft och sedan utgången av höstterminen 2022 har föreningen inte rätt att bedriva skola. I januari 2023 fick RM Education (RM) klartecken från Skolinspektionen att starta en ny skola i

Römosseskolans lokaler. Det pågår en rättsprocess mellan Göteborg Stad (stadsfastighetsnämnden) och Föreningen Framstegsskolan gällande föreningens rätt att överlåta hyreskontraktet till RM.

Kvarstående rättsprocesser och deponerade medel

I närtid har grundskolenämnden varit part i två rättsprocesser i allmän domstol mellan nämnden och föreningen. Den ena rörde länsstyrelsens beslut att ta emot bidragen för maj och juni 2022 för deponering. Såväl tingsrätten som hovrätten bedömde att det var rätt av länsstyrelsen att ta emot pengarna. Föreningen överklagade hovrättens beslut till Högsta domstolen. Högsta domstolen beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Därmed vann hovrättens beslut laga kraft och denna rättsprocess avslutades.

Den andra processen, som fortsatt pågår, gäller en stämningsansökan från föreningen mot grundskolenämnden där föreningen vill att nämnden ska förklaras skyldig att betala ut bidragen för maj och juni 2022 till föreningen. Tingsrätten ogillade föreningens talan. Föreningen har överklagat domen till hovrätten. För att hovrätten ska ta upp målet till prövning krävs prövningstillstånd. Något beslut i frågan om prövningstillstånd har ännu inte meddelats.

De medel som fortfarande är deponerade hos länsstyrelsen uppgår till cirka 17,4 mnkr. Det finns risk att krav på skadestånd riktas mot nämnden från föreningen, vilket skulle kunna medföra kännbara ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningen planerar att när alla juridiska processer är avslutade summera de merkostnader som ärendet medfört för Göteborgs stad.

Anmälan till Sveriges Advokatsamfund

I oktober 2022 skickade grundskoleförvaltningen in en anmälan av Föreningen Framstegsskolans juridiska ombud till Sveriges Advokatsamfund. Detta mot bakgrund av att förvaltningen ansåg att ombudet i delar av den kommunikation han haft med tjänstemän i staden, i skriftliga uttalanden i media och i rättsprocesser inte hade följt vad som ålegat honom utifrån god advokatsed. Förvaltningen såg särskilt allvarligt på den omständigheten att ombudet hade riktat hot om explicita skadeståndsanspråk och om påstådd brottslighet mot enskilda tjänstemän och bedömde att detta gjordes i syfte att försöka påverka tjänstemän i deras yrkesutövning.

Advokatsamfundets disciplinnämnd har nu beslutat att tilldela ombudet en erinran. Disciplinnämnden anser att ombudet, i den del han framfört uttalanden om att en enskild tjänsteman kan ådömas straff- och skadeståndsansvar i syfte att åstadkomma visst handlande, har åsidosatt god advokatsed. Nämnden bedömer dock inte att ombudet i övrigt brutit mot god advokatsed.

Uppföljning skolplacering som sker utanför delegation

Under hösten 2021 identifierades ett antal avvikelser gällande beslut om skolplacering som skett utanför den delegation som delegationsordningen anger. Konsekvenser av sådana beslut är att arbetet med aktuell kapacitet försvåras, ett sådant beslut kan också inskränka annan elevs rätt till placering och därmed påverka förtroendet för förvaltningen. Uppföljande kontroll har gjorts hösten 2022 och 2023 och förvaltningen kan konstatera att antalet avvikelser har minskat kraftigt för varje år. Kunskapshöjande insatser om skolplaceringsprocessen och vilka principer och beslutsmandat den vilar på har givit god effekt.

5.5.3 Uppföljning av åtgärder med anledning av revisionskritik

Åtgärder inom anpassad grundskola

I stadsrevisionens granskning av anpassad grundskola rekommenderades grundskolenämnden att:

1. säkerställa att eleverna i grundsärskolan får den undervisning de har rätt till.
2. säkerställa att eleverna i grundsärskolan som har behov av extra anpassningar och särskilt stöd får det.
3. säkerställa att grund-särskoleelevernas individuella utvecklingsplaner uppfyller kraven enligt skolförfattningarna.
4. säkerställa att skolförfattningarnas bestämmelser angående betyg, betygskataloger och intyg följs i grundsärskolan.

Efter stadsrevisionens granskning av anpassad grundskola under 2022 identifierade förvaltningen åtgärder för att utveckla styrning och kvalitet utifrån stadsrevisionens rekommendationer. Med anledning av att bristerna bedömdes som allvarliga har huvudmannen haft en särskilt uppföljning och styrning inom området. Syftet med uppföljning har varit att bidra till en samlad bild av hur pågående åtgärder svarar mot revisionens kritik och bedömning. Syftet har även varit att bedöma om något område kräver fortsatt särskild uppföljning, exempelvis genom nämndens samlade riskbild. Den samlade bilden är att insatser är påbörjade inom alla identifierade områden. Insatserna är ett långsiktigt arbete för att höja kvaliteten i anpassad grundskola och kommer att fortsatt följas upp inom förvaltningens ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.

Under 2023 har kvalitetsdialoger genomförts med samtliga anpassade grundskoleenheter. Syftet har varit att fördjupa kunskapen om nuläget i skolområdena, identifiera styrkor och behov av utveckling såväl på förvaltning som enheter, stärka skolområdets systematiska kvalitetsarbete inom anpassad grundskola samt ta fram underlag inför kvalitetsanalys 2023. Sammanfattningsvis visade kvalitetsdialogerna bland annat att det finns fortsatt utvecklingsbehov av att ta fram användbara indikatorer, höja undervisningskompetensen och stärka stadieövergångarna. Behoven kommer att omhändertas genom riktade insatser inom förvaltningens systematiska kvalitetsarbete.

Åtgärder informationssäkerhet i skolsystemet IST Administration

I stadsrevisionens granskning av informationssäkerheten i skolsystemet IST Administration rekommenderades grundskolenämnden:

- att etablera en organisation med tydlig roll-, ansvars- och befogenhetsfördelning.
- att besluta om ett regelverk för hanteringen av behörigheter.
- att regelbundet genomföra efterlevnadskontroller av leverantörens arbete med säkerhetsmonitorering samt säkerställa att de av leverantören gjorda säkerhetskopiorna är möjliga att återläsa

Grundskoleförvaltningen har under året etablerat en förvaltningsorganisation för IST Administration och tagit fram en förvaltningsplan. Planen innefattar operativ, taktisk och strategisk nivå för det systematiska utvecklingsarbetet, samt beskrivning av hur årliga leverantörskontroller ska genomföras. En handlingsplan för det fortsatta informationssäkerhetsarbetet är framtagen för 2024. och regelverk för roller och behörigheter är fastställda.

Under 2023 har efterlevnadskontroll gjorts av leverantörens arbete med

säkerhetsmonitorering samt att de av leverantörens gjorda säkerhetskopior är möjliga att återläsa. Leverantören uppfyller delvis kravet på säkerhetsmonitoreringen. Detta kommer följas upp vidare i kommande kontroller. När det gäller säkerhetskopiering och möjlighet till att återläsa säkerhetskopior bedöms kravet vara uppfyllt.

5.6 Uppföljning säkerhetsarbete 2023

I enlighet med Göteborgs stads säkerhetspolicy ska förvaltningens arbete med säkerhetsarbetet följas upp minst en gång om året och återrapporteras till nämnd. I rapporteringen ska förvaltningen bedöma om säkerhetsnivån är acceptabel. Säkerhetsområdet innefattar personsäkerhet, fysisk säkerhet, informationsäkerhet, krisberedskap samt civil beredskap. Nedan följer en samlad bedömning om säkerhetsområdet, information om aktiviteter som förvaltningen arbetat med under 2023 samt kommande arbete under 2024.

Övergripande bedömning av säkerhetsområdet

Grundskoleförvaltningen bedriver i stor omfattning ett systematiskt och strukturerat säkerhetsarbete vilket utgår från gällande lagkrav, styrande dokument samt förvaltningens risker och behov. Detta gör att nivån på säkerhetsarbetet, i sin helhet, bedöms vara på en acceptabel nivå. Samtidigt finns möjlighet till förbättring och utveckling. Bedömningen gör gällande att fokusområden för säkerhetsarbetet framgent är samverkan samt att identifiera orsak och verkan för det arbete som bedrivs genom förbättrade analyser och kvalitetssäkrade processer.

Personsäkerhet

Under 2023 har förvaltningen tagit fram en anvisning för personsäkerhetsarbete, vilken tydliggör det systematiska och förbyggande arbetet kring hot och våld. Under 2023-2024 genomför Arbetsmiljöverket en inspektionsrunda gällande hot och våld riktad mot skolor. Detta beskrivs även i avsnitt 5.2.6.

Fysisk säkerhet

En process för systematiskt brandskyddsarbete (SBA) har arbetats fram som tydliggör återkommande delar inom SBA på årsbasis. Analys och uppföljning av förvaltningens enheters SBA sker varje år och underlaget för att kunna bedöma arbetet har visat sig vara bristfälligt. Med anledning av detta kommer förvaltningen ha en statsbidragsfinansierad funktion med uppdrag om att både följa upp lokalt systematiskt brandskyddsarbete samt arbeta med utbildning och information.

I oktober 2021 beslutade förvaltningsledningen att genomföra en extra satsning och uppgradera skolornas inre låssystem. Under 2023 har samtliga låssystem installerats i stadens skolor. Satsningen syftar till att möjliggöra samnyttjande vilket innebär att förvaltningens lokaler kan användas under fler timmar på dygnet samt att minska administration och förenkla användning vid den lokala enheten. Borttappade nycklar blir mindre kostsamt och administrativt krävande samt att underhåll av äldre låssystem avsevärt minskar. För skolverksamheten blir det enklare att skapa trygghet utifrån att dörrar kan låsas digitalt och därmed på ett flexibelt sätt anpassa vilka dörrar besökare och elever kan ta sig in igenom.

Informationssäkerhet och dataskydd

Grundskolenämnden är ansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker inom nämndens verksamhetsområde. Förvaltningen har under det gångna året arbetat fram

och fastställt en anvisning för förvaltningens dataskyddsorganisation. Anvisningen kommer att utgöra kärnan i ledningssystemet för dataskydd och kopplas till ordinarie uppföljningsprocess för nämnden.

Vid årsskiftet hade förvaltningen dokumenterat 50 personuppgiftsincidenter under 2023. Av dessa har 11 anmälts till integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Den vanligast förekommande incidenten rör felinskaning av dokument i journalsystemet PMO. Inför vårterminen 2024 införs en systemteknisk lösning för att minska risken för denna typ av incident.

Grundskoleförvaltningen följer i sitt vidare arbete med informationssäkerhet kontinuerligt upp verksamhet för att säkerställa om förvaltningen har säkerhetsskyddsklassificerad verksamhet eller hanterar säkerhetsskyddsklassificerad information. I nuläget har förvaltningen ingen sådan verksamhet eller information.

Grundskolenämndens dataskyddsombud övervakar nämndens följsamhet gentemot tillämplig dataskyddslagstiftning. Dataskyddsombudets årsrapport färdigställdes vid årsskiftet och bifogas nämndens årsrapport. Dataskyddsombudets årsrapport bygger på 12 årligen återkommande kontrollpunkter. Inför 2024 rekommenderar dataskyddsombudet förvaltningen att fokusera på tre områden:

- Förvaltningens fortsatta arbete med dataskyddsorganisationen
- Förvaltningens register över personuppgiftsbehandlingar samt
- förvaltningens arbete med konsekvensbedömningar.

Förvaltningen kommer att följa upp rekommenderade fokusområden i samband med delårsrapport mars 2024.

Krisberedskap

Förvaltningen har genomfört en omfattande revidering av krisledningsdokument, för krisledning på central och lokal nivå. Antalet styrande dokument gällande krisledning har minskat då flera tidigare dokument kunnat skrivas om i färre och mer övergripande dokument. Detta bedöms ge enklare och tydligare stöd och styrning till förvaltningens verksamheter avseende krisledning.

För att höja kunskapsnivån i förvaltningen vad avser att förebygga, förhindra och hantera pågående dödligt våld i skolmiljö har cirka 9000 medarbetare deltagit i utbildning under 2023. Utbildningsinsatsen består av föreläsning med ett tillhörande övningspaket. Under 2024 erbjuds ytterligare PDV-föreläsningar till enheter som ännu inte gått utbildningen men också till andra för att repetera och bibehålla kunskap, och för att ge nyanställda medarbetare en grundutbildning. Kunskapshöjande insatser inom pågående dödligt våld faller inom ramen för det proaktiva arbetet som är kopplat till radikaliserings och våldsbejakande extremism.

Civil beredskap

Beredskapsplan framtagen och fastställd i grundskolenämnden under 2022. Förvaltningen har under 2023 arbetat med att ta fram nödvändiga bilagor till beredskapsplanen såsom bemanningsplan och krigsorganisation. Fortsatt arbete med framtagande av bilagor kommer att ske under 2024.

Under 2024 kommer förvaltningen även arbeta med det av staden beslutade resursfunktionsuppdraget om samordning av måltider i staden.

6 Redovisning av nämndens uppdrag

6.1 Redovisning av uppdrag från Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen i och utanför budget

Nedan beskrivs uppdrag som kommunfullmäktige har riktat till nämnden i och utanför budget. Av dessa bedömer förvaltningen att elva uppdrag kan avslutas i samband med redogörelse i årsrapporten.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att starta fler spetsutbildningar.</p> <p><i>Uppdragsår 2020</i></p> <p><i>Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående med avvikelser</p> <p>I budget 2020 fick grundskoleförvaltningen i uppdrag att starta fler spetsutbildningar. I en uppföljning (2020) av den försöksverksamhet som just nu pågår vid 24 skolor i landet pekar Skolverket på vilka förändringar som behöver göras i skollag och skolförordning för att det ska bli möjligt att starta spetsutbildningar inom grundskolan.</p> <p>I december 2023 lämnade regeringen en lagrådsremiss gällande förändringar i skollagen för bättre möjligheter för elever att läsa på en högre nivå.</p> <p>Grundskoleförvaltningen bedömer att det kommer att ta ytterligare tid för förändringarna i skollagen och skolförordningen att komma på plats. Därför föreslår grundskoleförvaltningen att uppdraget avslutas i årsrapport 2023 och åter aktualiseras när nödvändig lagstiftning finns på plats.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att det genomsyrar hela stöd- och styrkedjan.</p> <p><i>Uppdragsår 2020</i></p> <p><i>Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Avslutad</p> <p>2024-01-10</p> <p>Grundskolenämnden fastställde riktlinjen och förklarade uppdraget fullgjort den 2023-06-21, § 135 N609-1910/23</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett gemensamt skolval med de fristående skolorna.</p> <p><i>Uppdragsår 2021 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående med avvikelser</p> <p>Grundskoleförvaltningen har haft kontakter med kommuner som har skolvalssystem som beskrivs som gemensamma och där både kommunala och fristående skolor finns representerade. Kommunerna har olika sätt att lösa den gemensamma plattformen för ansökan. Gemensamt är att de på olika sätt behöver hantera de författningshinder som finns för att kunna ha ett gemensamt ansökningsförfarande i realiteten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunala och fristående skolor har olika regelverk för vilka kriterier man kan använda sig av vid antagning. Fristående skolor har möjligheten att använda sig av kö och närhet definierat av ett område medan kommunen är hänvisad till att använda sig av närhetsprinciper. • Varje skolhuvudman är ansvarig för sin egen antagning. Det innebär att även om vårdnadshavare kan söka på en gemensam plattform behöver ansökningarna hanteras separat av varje skolhuvudman. • Det är frivilligt för en fristående skola att ansluta sig till en gemensam plattform. <p>De kommuner som förvaltningen har haft kontakt med hanterar dessa författningshinder genom en liknande hantering av ansökningarna som grundskoleförvaltningen i Göteborg har. De fristående skolornas antagning prioriteras först och sedan följer en intensiv och regelbunden kommunikation med respektive enskild huvudman där dubbelantagningar successivt växlas ut, inte olik hanteringen i Göteborg.</p> <p>Den största skillnaden mellan Göteborg och referenskommuner är att en gemensam plattform för skolval kan vara mer överblickbart ur ett vårdnadshavarperspektiv, givet att alla fristående huvudmän deltar på en gemensam plattform. Själva hanteringen av ansökningarna skiljer sig inte dramatiskt från Göteborg. Dock behöver vårdnadshavare göra anmälningar till de fristående skolornas kölistor på respektive fristående skolas hemsida enligt ett regelverk som den enskilda skolan förfogar över.</p> <p>Frivilligheten att ingå i ansökningsförfarandet innebär för exempelvis Stockholms del att inte alla fristående skolor deltar i den gemensamma antagningen. I Nacka finns det en särskild förvaltning som hanterar antagning och ersättning till alla skolor som är oberoende av den förvaltning som ansvarar för det kommunala huvudmannskapet för grundskolorna. I Nacka deltar alla fristående grundskolor.</p> <p>Ett gemensamt antagningssystem, regionalt eller kommunalt, har diskuterats i några statliga utredningar (till exempel SOU 2020:28 En mer likvärdig skola) och det är inte uteslutet att det kommer en proposition med förslag till förändringar av antagningen till grundskolan under innevarande mandatperiod.</p> <p>Utifrån förvaltningens kontakter med fristående huvudmän finns det en risk att inte alla skulle välja att delta på en gemensam plattform. Den samlade bedömningen är i nuläget att den administrativa kostnaden för att utveckla en plattform för gemensamt skolval skulle överstiga nyttan. Därför föreslås uppdraget avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Utbildningsnämnden och grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram en plan för att halvera andelen elever utan gymnasiebehörighet i skolor i utsatta områden till 2025. En del av utredningen ska belysa hur ett "tionde år" kan användas i staden.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2021 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden avslutade uppdraget i samband med delårsrapport augusti 2023-09-27 § 182.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att revidera sina riktlinjer för skolskjuts med tillägg av skolskjuts till och från fritidshem inklusive definition av målgrupper m.m.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2022</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden avslutade uppdraget den 2023-09-27 § 184.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag på hur friskolorna och de kommunala skolorna kan ha ett gemensamt skolvalssystem.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2022 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p>⏸ Pågående med avvikelse</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2024. Se redogörelse i liknande uppdrag från 2021.</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2022 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden avslutade uppdraget i samband med delårsrapport augusti 2023-09-27 § 182.</p>
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att se över sin kapacitet att hantera kontanter i händelse av kris.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2022 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p>✓ Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden avslutade uppdraget i samband med delårsrapport augusti 2023-09-27 § 182.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Trafiknämnden och grundskolenämnden får i uppdrag att till 2023 förändra organisationen för resor till fritidshem i enlighet med den utredning som redovisas i tjänsteutlåtandet.</p> <p><i>Uppdragsår 2022</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Kommunfullmäktige beslutade den 24 november 2022 att ge grundskolenämnden och trafiknämnden (numera stadsmiljönämnden) i uppdrag att till 2023 förändra organisationen för resor till fritidshem i enlighet med stadsledningskontorets utredning. Grundskolenämnden fick även i uppdrag att revidera sina riktlinjer för skolskjuts med tillägg av skolskjuts till och från fritidshem.</p> <p>Nya riktlinjer för skolskjuts fastställdes av grundskolenämnden den 26 september för att möta kommunfullmäktiges uppdrag. Den reviderade riktlinjen för skolskjuts innebär att elever i anpassad grundskola i större utsträckning kan få skolskjuts för att kunna delta i fritidshemmets verksamhet. Motiveringen till uppdraget från kommunfullmäktige var bland annat att skapa tryggare resor med större individuella anpassningar samt att minska vårdnadshavarnas behov av myndighetskontakter. Vårdnadshavare som tidigare haft färdtjänst för resor till och från fritidshem behöver inte längre ha kontakt med färdtjänsten förutom vid växelvis boende i en annan kommun eller om eleven går på annan än anvisad skola. I stadsledningskontorets utredning som låg till grund för kommunfullmäktiges uppdrag angavs att för att undvika en försämring för vissa elever behöver riktlinjerna för resor från och till fritidshemmet skilja sig åt från riktlinjerna för skolskjuts exempelvis beträffande anvisad skola, skolskjuts under lov och vid växelvis boende i annan kommun. Grundskoleförvaltningen har bedömt att det inte är möjligt att införa undantag vad gäller anvisad skola och växelvis boende utifrån principen om att behandla alla kommuninvånare lika. En överenskommelse förvaltningarna emellan är upprättad för att tydliggöra olika ansvar och förväntningar på levererade tjänster.</p> <p>Organisationen för resor till fritidshem är justerad men budgetramen är ännu inte justerad. Grundskolenämnden avser återkomma med en hemställan om förändring av kommunbidrag i samband med delårsrapport mars 2024. Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Enligt Skollagen har alla elever rätt till en utbildning av hög kvalitet och ska få lika möjligheter att uppnå utbildningens mål. För grundskolenämnden är budget- och uppföljningsprocesserna viktiga verktyg för att nå lagstiftningens krav, uppfylla det kompensatoriska uppdraget och verka för social hållbarhet. Genom de årliga uppföljningsprocesserna med analys av verksamheten identifieras utvecklingsområden som sedan omhändertas i budget och verksamhetsplan.</p> <p>Nämnden har en resursfördelningsmodell som bygger på skolans kompensatoriska uppdrag. Genom nämndens resursfördelningsmodell tilldelas skolor (fristående och kommunala) med socioekonomiskt svaga elever extra ekonomiska resurser.</p> <p>Ur ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv arbetar förvaltningen med implementering av stadens miljöledningssystem, i syfte att systematisera miljöarbetet inom ramen för ordinarie processer för ledning och styrning.</p> <p>Nämndens uppföljning inkluderar statistik utifrån kön och andra faktorer som samvarierar med elevers studieresultat på gruppnivå.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Uppdraget har genomförts genom att stärka förutsättningarna för styrning och stöd. Enskilda aktiviteter har varit utveckling av prognosprocessen och övertagande av bemanningsenhet grundskola från förskoleförvaltningen. Under 2024 kommer frågan om timbemanning hanteras inom utveckling av processen för organisering och bemanning.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>
<p>Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden förklarade uppdraget fullgjort i samband med delårsrapport augusti, 2023-09-27 § 182.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att erbjuda fler barn plats i kulturskolan.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>För att kunna erbjuda fler barn plats i Kulturskolan har det under året gjorts flera satsningar för att bredda deltagandet i Kulturskolan, bland annat genom att utveckla olika verksamhetsformer. Förutom långa kurser erbjuds även korta kurser, öppen verksamhet och verksamhet i samverkan med skolverksamheten. Ett brett utbud ger barn och unga möjlighet att själva kunna välja verksamhet utifrån deras egna önskemål, förutsättningar och behov. De barn och unga som står i kö till en lång kurs kan erbjudas annan verksamhet under tiden som de väntar på en plats och befintliga deltagare kan få möjlighet till fördjupning. All verksamhet förutom de långa kurserna är avgiftsfri då flera nationella rapporter har visat att avgiften kan vara ett hinder för deltagande.</p> <p>I områden med socioekonomiska utmaningar har Kulturskolan därför ökat antalet avgiftsfria aktiviteter på loven. Det har främst handlat om öppen verksamhet utan krav på föransökan för att sänka trösklarna för deltagande. Ett projekt har påbörjats för att kartlägga den här formen av verksamhet för att synliggöra var den bedrivs och identifiera framgångsfaktorer.</p> <p>Sedan några år tillbaka har Kulturskolan ett resursteam som består av pedagoger med specialpedagogisk kompetens. Deras arbete har under året resulterat i att fler barn, unga och familjer har kontaktat en kulturskolelots för att få hjälp med att hitta en passande aktivitet. Omfattningen av resursteamets arbete med handledning av kollegor för att öka kunskapen kring tillgänglighetsfrågor och bemötande när det gäller barn och unga med en NPF eller andra funktionsnedsättningar har också utökats under året. Resursteamet har även påbörjat ett arbete med att NPF-säkra Kulturskolans verksamhet.</p> <p>Det har även gjorts flera kompetensutvecklingsinsatser under året, främst när det gäller gruppundervisning med fokus på pedagoger i musikämnet. Även digital verksamhet har utvecklats och under året har Kulturskolan varit en del i ett nationellt projekt tillsammans med kulturskolorna i Stockholm och Malmö för att utveckla musikundervisning online och spelskapande.</p> <p>För att stärka det systematiska kvalitetsarbetet och skapa förutsättningar för att kunna planera, följa upp och utveckla verksamheten har det genomförts ett projekt under hösten med målet att all verksamhet och deltagande ska registreras i verksamhetssystemet från och med januari 2024. Nyttjande av systemet förväntas resultera i bättre förutsättningar för bland annat uppföljning av deltagande. Detta ger nya möjligheter till analys som i sin tur kan ligga till grund för planering, genomförande och uppföljning av insatser.</p> <p>Förutsättningar för att erbjuda fler barn plats i Kulturskolan finns nu på plats och arbetet med att nå flera barn kommer kontinuerligt att fortgå.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att ge lärare och annan skolpersonal tydliga rutiner och stöd för när och hur de disciplinära åtgärder som medges i svensk lagstiftning kan användas, exempelvis avseende elever som måste särskiljas från ordinarie undervisning.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Förvaltningen har föreslagit att uppdraget ska förklarats fullgjort men nämnden önskar ytterligare redogörelse.</p> <p>En riktlinje för tillämpningen av de mer ingripande disciplinära åtgärderna enligt skollagen har tagits fram och implementering är genomförd under året. Riktlinjen tar upp de överväganden som bör ske i samband med beslut om vissa åtgärder för trygghet och studiero enligt 5 kap. skollagen, samt reglerna om permanent överflyttning enligt 10 kap. 30 § respektive 11 kap. 29 § skollagen.</p> <p>Skolverket tog under 2022 fram juridisk vägledning om personalens befogenhet att ingripa fysiskt i skolan. För ytterligare vägledning har ett partsgemensamt dialogmaterial tagits fram och implementerats under 2023. Materialet är ett stöd för att tydliggöra rättsläget, etiska utgångspunkter och det förebyggande arbetet. Materialet har tagits fram utifrån att parterna gemensamt har sett att frågan är juridiskt komplex där förvaltningsrätt, straffrätt, arbetsrätt och arbetsmiljöarbete behöver hanteras i samklang med det pedagogiska arbetet i vardagen.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att förbättra rekryteringsförutsättningarna på skolenheter med sociala utmaningar.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Arbetet är planerat att genomföras i sammanhanget ökat stöd till två pilotskolor med högt socioekonomiskt index.</p>
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att vidareutveckla Göteborgsmodellen för mindre matsvinn till att även omfatta tallrikssvinnet för skolmatsalar.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Uppdatering av Göteborgsmodellen är genomförd tillsammans med elever, pedagogisk personal samt måltidspersonal. Göteborgsmodellen för mindre matsvinn är vidareutvecklad med riktlinjer i form av checklistor för pedagogisk verksamhet och måltidsverksamhet som omfattar tallrikssvinnet i skolmatsalar. Implementering och uppföljning kommer att ske under 2024.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Grundskolenämnden får i uppdrag att öka den socioekonomiska viktningen av skolpengen.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i></p>	<p> Pågående</p> <p>Förvaltningens ingång i uppdraget har varit att kontinuerligt utvärdera träffsäkerheten i resursfördelningsmodellen. Inför budget 2024 sker en förändring av resursfördelning avseende ledningsresurs och elevhälsa för ökad tydlighet och goda planeringsförutsättningar för rektor.</p> <p>Vidare har förvaltningen gjort analyser av möjliga förändringar gällande bakgrundsvariabler i resursfördelningsmodellen. Förvaltningen har mottagit en dataanalys från SCB med jämförelse mellan bakgrundsvariabeln skolmiljö och boendemiljö. Vid resursfördelningsmodellens införande rekommenderade SCB att båda dessa bakgrundsvariabler skulle användas. SCB rekommenderar numera att man ska använda sig av en av dessa variabler. Förvaltningen kan konstatera att en förändring från boendemiljö till skolmiljö skulle medföra en tämligen liten omfördelning på totalen mellan olika enheter och huvudmän. Förvaltningen har därav gjort bedömningen att nuvarande modell ligger fast tillsvidare. Vidare pågår arbete kopplat till nämndens strategi om riktade stödjande åtgärder för skolor i socioekonomiskt utsatta områden. Med den kunskap om de särskildheter som råder i att bedriva skola i socioekonomiskt utsatta områden behöver förvaltningen testa nya sätt att använda befintliga resurser och rikta stöd för att möta de specifika behoven.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>
<p>Grundskolenämnden och förskolenämnden får i uppdrag att inrätta ett förstärkt arbetssätt i syfte att utveckla arbetet för att motverka felinskrivningar av barn och elever.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</i></p>	<p> Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden avslutade uppdraget i samband med delårsrapport augusti 2023-09-27 § 182.</p>
<p>Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023.</p> <p><i>Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</i></p>	<p> Avslutad</p> <p>Grundskolenämnden avslutade uppdraget i samband med delårsrapport augusti 2023-09-27 § 182.</p>

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
<p>Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p> Pågående</p> <p>Uppdraget förklarades fullgjort på kommunfullmäktiges sammanträde 2023-06-08 § 13. Inom förvaltningen pågår en utredning med syfte att föreslå en effektivare administration. Utredningen pågår under 2023 och förväntas vara klar under första kvartal 2024.</p>
<p>Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning, uppdraget återrapporteras i respektive nämnd och styrelse.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut</p>	<p> Pågående</p> <p>Uppdraget att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning är omhändertaget inom kompetensbaserad rekrytering och kontinuerligt samarbete med Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning.</p> <p>Uppdraget föreslås avslutas i samband med årsrapport 2023.</p>
<p>Socialnämnderna och grundskolenämnden får i uppdrag att utöka placerade barns tillgång till särskilt stöd i sin skolgång genom Skolfam eller motsvarande arbetssätt.</p> <p><i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut</p>	<p> Pågående</p> <p>Arbetet med att ge elever placerade på SIS och HVB stöd genom en Skolfams-liknande modell pågår. Socialförvaltningarna och grundskoleförvaltningen för fortsatt dialog om finansiering och prioritering.</p>

6.2 Redovisning av nämndens egna uppdrag

Tilläggsyrkande från S, V och MP på delårsuppföljningen, 2023-04-25 § 84

Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att på central förvaltningsnivå inte återbesätta naturliga avgångar och inte nyanställa under 2023 genom ett anställningsstopp. Avsteg från anställningsstopp görs i samråd med nämnden.

Central förvaltningsnivå har definierats som centrala stödavdelningar och enheter samt utbildningschef, biträdande utbildningschef och administrativa tjänster kopplat till förvaltningsledningen. Anställningsstoppet har inte gällt för måltid, lokalvård, vaktmästeri och kulturskolan. I framtiden har rutinen för provning genomförts utifrån bedömning av konsekvenser på förvaltningens uppdrag, styrning, lagefterlevnad och arbetsmiljö. Samråd med nämnd har skett genom avstämning med presidiet i aktuella fall.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort men att rutinen till del fortlöper genom den särskilda anställningsprovning som införs för alla anställningar ovanför första linjens chef i enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2024.

Tilläggsyrkande från S, V, MP och M angående skolenhetsförändringar, 2022-11-22 §274

Grundskoledirektören får i uppdrag att följa upp elevernas situation i dialog med vårdnadshavare.

Tilläggsyrkande från L, M, D och KD gällande enhetsförändring Landalaskolan, 2023-05-23, § 113

Grundskoledirektören får i uppdrag att följa upp elevernas situation i dialog med vårdnadshavare.

Inför läsåret 23/24 beslutade nämnden att avveckla Snäckebergsskolan och Kannebäcksskolan Tremastaren. I maj 2023 beslutade nämnden även att avveckla Landalaskolan F-3 på grund av sjunkande elevunderlag.

Grundskoleförvaltningen har på uppdrag av nämnden följt upp elevernas situation på de skolor som tagit emot en majoritet av de berörda eleverna. Förvaltningen har vid uppföljningen använt sig av skolornas naturliga kontaktytor med vårdnadshavarna, det vill säga vad som framkommit vid föräldramöten, utvecklingssamtal, informationsmöten och vid andra kontakter såsom telefon och e-post.

Berörda vårdnadshavarna fick inför läsåret 23/24 möjlighet att delta i Önska skola vilket både har efterfrågats och nyttjats av många. Skolorna har med stöd av förvaltningen haft informationsmöten och involverat vårdnadshavare i att identifiera risker och möjliga åtgärder. Samtliga skolor ger uttryck för att vårdnadshavarna under hösten 2023 varit nöjda med den informationen som lämnats samt nöjda med mottagandet på de nya skolorna.

I samband med uppföljningen har det framkommit att skolorna efterfrågat mer samlat stöd från förvaltningens stödfunktioner. Framförallt vad det gäller det praktiska arbete som en avveckling av enheter medför, särskilt då skolorna vid läsårsskiftet har många andra uppgifter att ta hand om. Dessa frågor adresseras i reviderad version av förvaltningens rutin för enhetsförändringar.

Förvaltningen bedömer att uppdragen kan förklaras fullgjort.

Yrkande från S, V och MP om allokering av resurser till läromedel för att få ta del av statsbidrag, 2023-08-29 § 164

Förvaltningen får i uppdrag att till utbildningsdepartementet skriftligen framställa en ansökan om dispens från de villkor som gäller enligt förordning om statsbidrag för inköp av vissa läromedel. Det gäller specifikt kravet om att för innevarande år uppnå snittkostnaden för de tre senaste årens läromedelsinköp.

Förvaltningen skickade i enlighet med uppdraget en ansökan om dispens från de aktuella villkoren angående statsbidrag för läromedel. Förvaltningen har fått svar från utbildningsdepartementet om att man inte medger dispens.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Yrkande från S, V och MP om åtgärder för budget i balans, 2023-09-26 § 182

Direktören får i uppdrag att fortsätta förvaltningens arbete med åtgärder för att nå en

budget i balans i enlighet med kommunstyrelsens principer för ekonomisk styrning.

Den ekonomiska uppföljningen visar att åtgärdsarbetet för ekonomi i balans kom igång för sent på året men vid årets slut ligger personalvolymen under budgeterad nivå för 2023. Många skolor bär dock med sig ett underskott vilket kräver fortsatt styrning och ledning för att säkra en långsiktig planering och organisering.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

**Yrkande från MP, S och V om modersmålsundervisning, 2022-12-13 § 318
Grundskolenämnden beslutade i december 2022 följande:**

- 1. Uppdra till grundskoledirektören att erbjuda elever tillhörande nationella minoriteter modersmålsundervisning i förskoleklass i enlighet med förvaltningens utredning.*
- 2. Uppdra till grundskoledirektören att återkomma i den reguljära uppföljningen med uppgifter om hur många elever tillhörande nationella minoriteter som önskar modersmålsundervisning och om behoven gällande de nationella minoritetsspråken förändras.*

Enligt skrivelse i delårsrapport augusti 2023 återkommer här förvaltningen med uppföljning gällande modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken.

Modersmålsundervisning har sökts för och tillhandhålls i finska och i romani chib. Två modersmåls lärare undervisar i finska och två undervisar i romani chib.

Vid jämförelse mellan läsåret 22/23 och höstterminen 2023 har antalet som läser modersmål i finska minskat med 20 elever (från 110 till 90). Tio av dessa utgör niondeklassare som börjat gymnasiet. För elever som har modersmålsundervisning i romani chib har antalet ökat med 10 elever (från 43 till 53). Siffrorna omfattar elever från både kommunala grundskolor och fristående skolor.

Med start höstterminen 2023 erbjuds modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk från och med förskoleklass. Det har resulterat i tre förskoleklasser elever som undervisas i finska. Vidare kommer nämnden årligen informeras om uppgifter om hur många elever tillhörande nationella minoriteter som önskar modersmålsundervisning i årsrapporten. Om behoven gällande de nationella minoritetsspråken förändras kommer nämnden också informeras om detta i årsrapport.